

Годишен извештај '08

СТОЈАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ
членови на МВБ групацијата

Годишен извештај '08

EUROMONEY

EUROMONEY - Најдобра банка во Македонија за 2008

Finance Central Europe

The Best Bank in Macedonia
2009

Finance Central Europe

The Best Bank in Macedonia
by Capital Strength
2009

Finance Central Europe

The Best Bank in Macedonia
by Assets Strength
2009

СОДРЖИНА

Обраќање на претседателот на надзорниот одбор	6
Надзорен одбор	8
Акционерска структура	11
Мисија на Стопанска банка	11
Поважни финансиски податоци	13
Економско окружување	14
Основни макро економски индикатори	17
Преглед на активностите во 2008 година	18
Банкарство на мало	24
Корпоративно банкарство	27
Управување со ризици	30
Работењето на мрежата на филијали во 2008 година	36
Банка што ја следи модерната технологија	38
Луѓето генерираат вредност	38
Активности за усогласеност, спречување на перење пари и борба против финансирањето на тероризам	39
Корпоративна општествена одговорност - заложба за иднината	41
Извештај за корпоративно управување за 2008 година	44
Коресподентско банкарство	54
Мрежа на филијали и контакти	56
Извештај на независните ревизори	60

Почитувани акционери,

Јоанис Пехливанидис
Претседател на Надзорниот одбор

Ни претставува чест да го презентираме годишниот извештај за 2008 година на Стопанска банка АД - Скопје (СБ). Наспроти влошеното надворешно опкружување и променливите глобални финансиски услови, нашата посветеност на прудентните политики за управување со ризици, врвната експертиза, моќната IT платформа и синергиите од членството во една од најголемите финансиски групации во Југоисточна Европа, обезбедија стабилност и сигурност на СБ во 2008 година. Спротивно на глобалниот тренд во секторот за финансиски услуги, СБ остана добро капитализирана, финансирана со депозити и високоликвидна, што овозможи развој и понуда на висококвалитетни производи, задоволство на клиентите, и соодветна награда за вработените и акционерите. СБ ја сочува својата лидерска позиција меѓу

сите финансиски институции во земјата според големината на депозитната база, големината на активата и јачината на капиталот. Нејзиниот моќен бренд остана симбол за исклучиво квалитетни услуги, доверба и безбедност. Како резултат на тоа, на крајот на 2008 година, Банката прикажа добивка пред оданочување во износ од 24,7 милиони евра, што е за 25,6% повеќе од претходната година.

Во текот на цела 2008 година се воведуваа иновации во сегментот банкарство на мало. СБ промовираше неколку нови производи и услуги за население коишто ја збогатија постоечката лепеза на разновидни производи: меѓу најзначајните е воведувањето на MasterCard дебитни и кредитни картички, Western Union трансфер на пари, како и различни депозитни производи со додадена вредност, креирани за да ги задоволат специфичните потреби на клиентите. Со цел да се креираат нови можности за клиентите од сегментот население, СБ воведо 24-часовен Инфо центар којшто нуди уникатни можности за постојано сервисирање на клиентите.

Во 2008 година, стабилноста на СБ направи таа да биде Банка којашто ја преферираат депонентите, што резултираше со зголемено пазарно учество во депозитите од население за 20 бп, што претставува скок на 28,9%, на тој начин придонесувајќи кон коефициент на кредити во однос на депозити од 96,4%.

Во текот на 2008 година, СБ отвори 6 нови филијали во земјата. Големината и регионалното присуство на Групацијата и дозволуваат на СБ да ги нуди своите финансиски услуги на растечкиот број на клиенти - физички лица. Моментално, нашата база на клиенти опфаќа повеќе од еден милион лица.

Наспроти експанзијата на најголемата мрежа на филијали во земјата, со нејзината ефикасна политика за намалување на трошоците, СБ го намали коефициентот на трошоци во однос на приходи на 44,6%.

За да постигнува максимални бенефиции за своите клиенти, СБ стана пионер во имплементацијата на Теменос T24 како најсовремен меѓународен банкарски систем. Со воведувањето на T-24, се унапредил оперативната ефикасност, пристапот и текот на информации е полесен и побрз, се подобрил безбедноста и управувањето со ризици, што имплицира значително подобрување во квалитетот на услугите за клиенти во целина.

Со цел понатамошно зацврстување на основниот капитал, во 2008 година, СБ издаде субординиран долг во износ од 25 милиони евра целосно запишан од страна на НБГ. На тој начин, СБ влезе во 2009 година со најголема капитална сила во секторот - 157 милиони евра на крајот на 2008 година. Со тоа, СБ остана најстабилниот и најдоверливиот финансиски партнер.

За време на 2008 година, СБ продолжи да посветува најголем приоритет на имплементирањето на најдобрите практики во корпоративното управување. Овие сеопфатни напори резултираа со Награда за Банката за добро корпоративно управување што беше доделена на СБ од страна на претставници на деловната заедница. СБ, како дел од Мрежата на Глобалната спогодба на ОН, ги продолжи своите напори за промовирање на нејзината посветеност на највисоките стандарди на корпоративната општествена одговорност во рамките на Банката и кон нејзините заинтересирани страни.

Горенаведените постигнувања добија признание од страна на списанието Euromoney кога истото ја прогласи Стопанска банка АД - Скопје за "Најдобра банка во земјата за 2008 година".

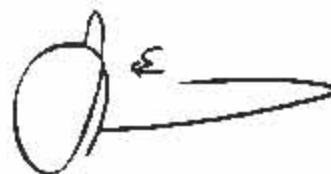
Наспроти сивата перспектива за 2009 година, остануваме посветени на основната визија на нашата компанија, да изградиме компанија за финансиски услуги што им нуди на клиентите неспоредлива погодност и експертиза во комбинација со висококвалитетна услуга и разновидност од финансиски производи и услуги.

На крајот, би сакале да нагласиме дека одличните резултати постигнати од СБ беа овозможени од исклучителниот професионализам на нашиот менаџерски тим, посветената работа на вработените на СБ и лојалноста на нашите клиенти. Со најдобриот тим во секторот, остануваме убедени дека СБ е добро позиционирана во денешното опкружување и дека нашата сила ќе не води кон поголеми можности во иднина.

Јоанис Пехливанидис

Претседател на Надзорниот одбор

Скопје, 29.04.2009

Handwritten signature of Jovanis Pehlivanidis, consisting of a stylized oval shape followed by a long horizontal line that tapers to a point, with a small 'E' symbol above the line.

Надзорен одбор

1. **Јоанис Пехливанидис**

Претседател на Надзорниот одбор на СБ
Заменик Претседател на Управниот одбор на
Национална банка на Грција С.А.,
Атина, ГРЦИЈА

2 **Агис Леопулос**

Заменик Претседател Надзорниот одбор на СБ
Генерален Директор за Меѓународни активности во
Национална банка на Грција С.А.,
Атина, ГРЦИЈА

3. **Константинос Братос**

Член на Надзорниот одбор на СБ
Директор на Меѓународен сектор А во
Национална банка на Грција С.А.,
Атина, ГРЦИЈА

4. **Анастасиос Лизос**

Член на Надзорниот одбор на СБ
Заменик Директор на Меѓународен сектор А во
Национална банка на Грција С.А.,
Атина, ГРЦИЈА

5. **Антониос Карас**

Член на Надзорниот одбор на СБ
Заменик Директор на Меѓународен сектор А во
Национална банка на Грција С.А.,
Атина, ГРЦИЈА

6. **Владимир Кандиќан**

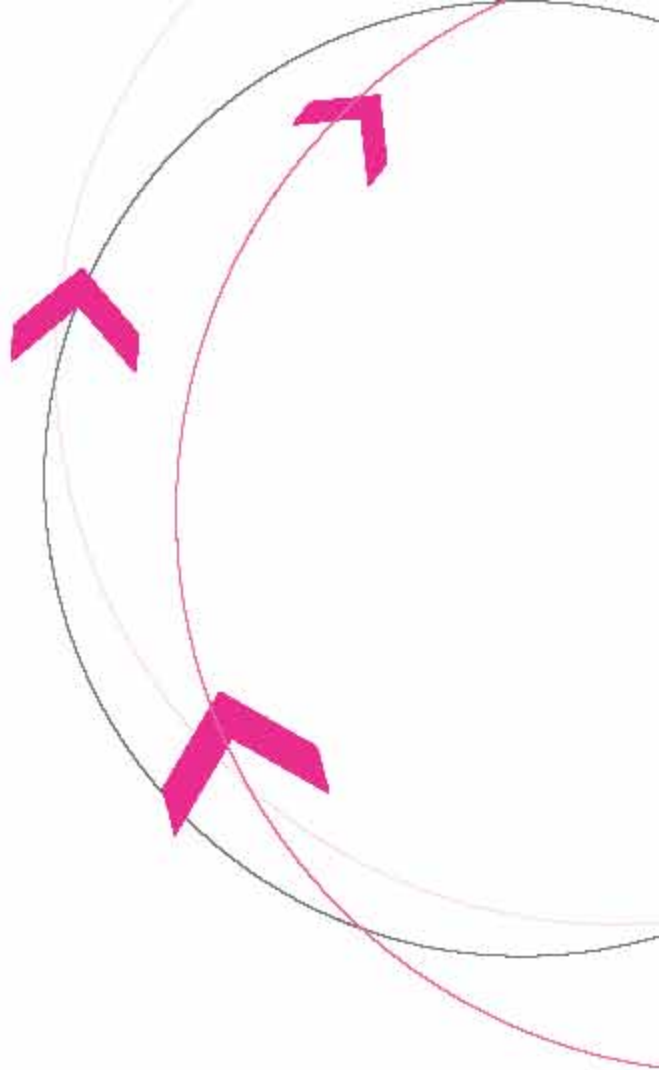
Член на Надзорниот одбор на СБ
Професор, Правен факултет
Универзитет Св. "Кирил и Методиј"
Скопје МАКЕДОНИЈА

7. **Анелија Кастерлиева**¹

Член на Надзорниот одбор на СБ
Главен банкар во Тимот за финансиски институции ЕБОР,
Лондон, Обединето кралство

8. **Благоја Наневски**¹

Член на Надзорниот одбор на СБ
Професор на Економски Институт
Скопје МАКЕДОНИЈА

¹ Член на Надзорниот одбор на СБ од 05.12.2007 - Одобрение од Губернорот на НБРМ е добиено на 01.04.2008

Business >

Акционерска структура

Основана во далечната 1944 година, Стопанска банка АД - Скопје е најстарата финансиска институција во земјата со многугодишна традиција во обезбедувањето на финансиски услуги и поддршка на повеќето големи инвестициони проекти и компании во земјата. Од почетокот на 2000 година, кога Банката беше преземена од новиот доминантен сопственик Националната Банка на Грција, СБ функционира како подружница во рамките на меѓународната мрежа на една од водечките финансиски групации во Југоисточна Европа. Денес, покрај мнозинскиот сопственички пакет на NBG од 73.0%, IFC и EBRD исто така учествуваат во акционерската структура на СБ со поединечни влогови од 10.8%, додека останатите 5.4% од капиталот се поседувани од поголем број мали домашни акционери.

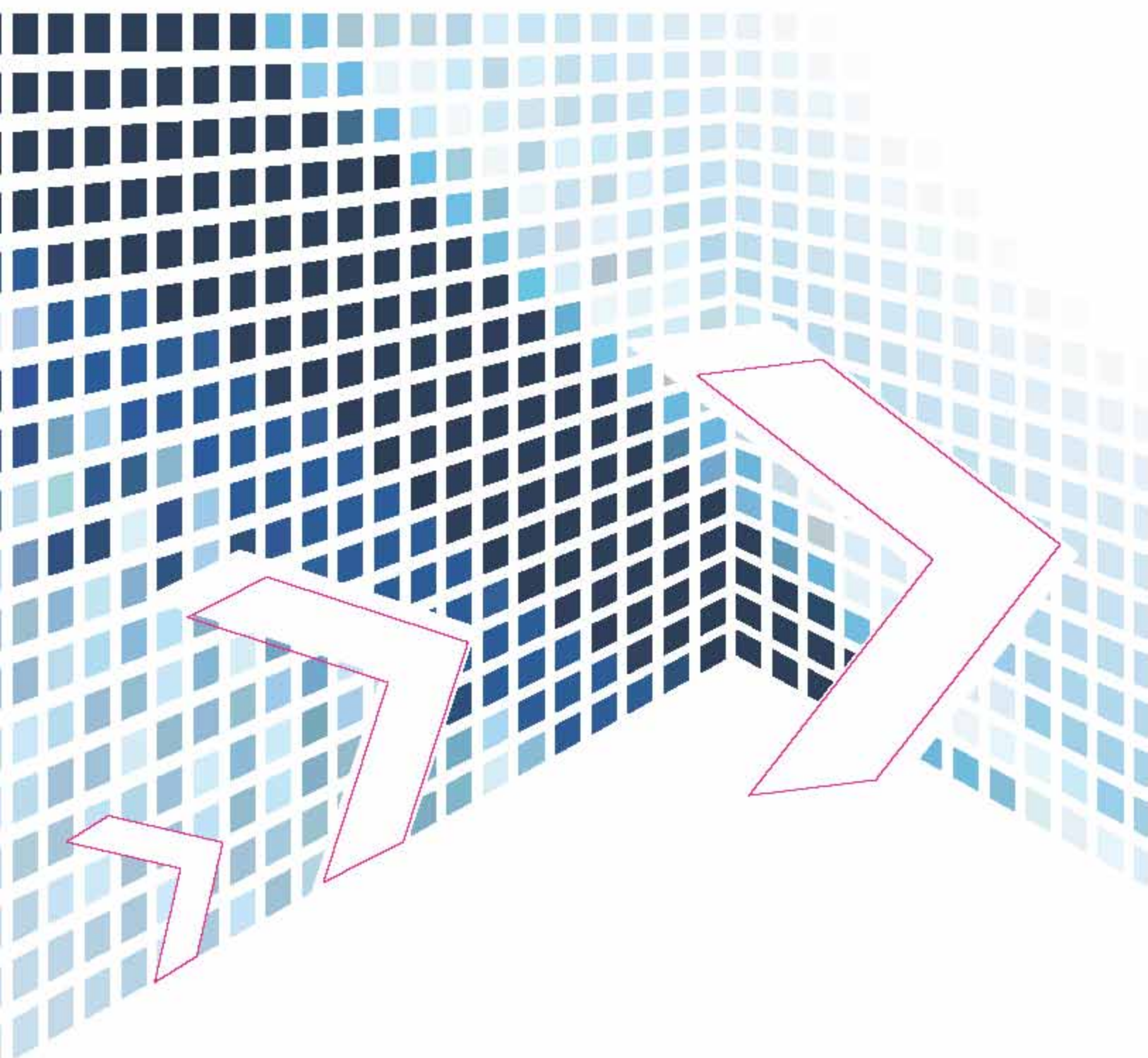
- Национална Банка на Грција 73%
- Европска банка за обновување и развој - EBRD 10,8%
- Меѓународна финансиска корпорација IFC 10,8%
- Останати акционери 5,4%

Мисија на Стопанска банка

Во модерното опкружување кое е во постојан подем и движење, каде личните потреби и очекувања се менуваат, и каде клиентите знаат повеќе, бараат повеќе и прават повеќе, Стопанска банка настојува да отвори нови можности преку понуда на финансиски производи и услуги кои соодветствуваат на овие промени, лесно достапни со помош на современи дистрибутивни канали.

Со понудата на широка палета на иновативни производи и услуги целосно ориентирани кон потребите на клиентот, Стопанска банка се стреми да биде партнер од доверба за своите комитенти, поддржувајќи го нивниот раст и задоволувајќи ги нивните потреби на лесен и ефикасен начин, со цел да им овозможи остварување на сопствениот потенцијал и максимални животни постигнувања, од ден во ден. Истовремено, СБ е посветена на создавање економска вредност за своите акционери, како и позитивно опкружување кое ги инспирира вработените на Банката.

Забелешка: Сите податоци во овој извештај што се однесуваат на СБ се базираат на Финансиските извештаи изготвени во согласност со МСФИ.

Поважни финансиски податоци

Финансиски податоци
во ЕУР милиони

	2007	2008	% промена
Индикатори од Билансот на успех			
Нето приходи од камати	35.4	41.9	18.3%
Нето приходи од провизии	15.0	15.6	4.3%
Вкупно приходи	54.4	65.1	19.8%
Трошоци за вработени	27.2	29.1	6.7%
Нето оперативен приход	9.9	10.8	8.8%
Резервации (нето)	27.1	36.1	33.1%
Добивка пред одано чување	7.5	11.4	51.9%
Добивка пред одано чување	19.6	24.7	25.6%
Нето добивка	19.5	22.0	12.9%
Индикатори од Билансот на состојба			
	2007	2008	% промена
Вкупно актива	897.2	970.7	8.2%
Регулаторен капитал	110.9	157.3	41.9%
Вкупно кредити (брuto)	587.8	741.9	26.2%
Кредити на клиенти (нето)	537.9	681.6	26.7%
Кредити на население (нето)	287.6	382.2	32.9%
Корпоративни кредити (нето)	250.2	299.4	19.7%
Резервации	50.0	60.3	20.7%
Вкупно депозити	707.1	769.6	8.8%
Депозити на население	441.5	508.0	15.1%
Корпоративни депозити	265.6	261.6	-1.5%
Финансиски коефициенти			
	2007	2008	промена
Нето каматна маргина	5.3%	5.0%	-30бп
Коефициент на расходи / приходи	50.0%	44.6%	-540бп
Поврат на средствата - ROA	2.5%	2.6%	10бп
Поврат на капиталот - ROE	24.0%	24.2%	20бп
Коефициент на кредити / депозити	83.1%	96.4%	1330бп
Коефициент на адекватност на капиталот	14.5%	16.2%	400бп
Оперативни индикатори			
Број на филијали	60	66	6
Број на вработени (на крај на период)	1080	1183	103

Економско опкружување

Наспроти турбуленциите на глобалните финансиски пазари, македонската економија остана цврста, а македонските банки здрави, стабилни и високо капитализирани. Во опкружување со зголемена неизвесност како резултат на глобалната финансиска криза и значителното влошување на надворешната рамнотежа, монетарната политика продолжи да биде ориентирана кон одржување на стабилност на цените и девизниот курс, поддржани од соодветното ниво на девизни резерви. Меѓутоа, влошените перспективи на меѓународната економија во комбинација со намаленото меѓународно движење на капиталот претставуваат главен ризик за стабилноста на девизниот курс.

2008 година беше година на предизвици за глобалниот економски и банкарски систем. Хипотекарната криза што настана во август 2007 година, главно како закана за ликвидноста на финансискиот сектор во развиените економии, еволуираше во систематска закана за солвентноста на глобалниот финансиски систем. Зголемената аверзија кон ризик, повисоките трошоци за финансирање и построгите услови за кредитирање, како дополнување на глобално зголемениот систематски ризик, ја проширија кризата во реалниот сектор и економиите во развој.

Поради одличните перформанси во првите три квартала, македонската економија во 2008 година оствари стапка на раст од 5,3%². Таквиот раст беше последица главно на силната домашна побарувачка и забрзаната инвестициона активност, коишто во првите квартали го неутрализираа ефектот од негативниот нето извоз врз економскиот раст. Меѓутоа, значителното забавување на извозот во третиот и четвртиот квартал на 2008 година влијаеше на економската активност во земјата. Во однос на тоа, најчувствителни сектори беа: металната индустрија, текстилната индустрија и транспортот.

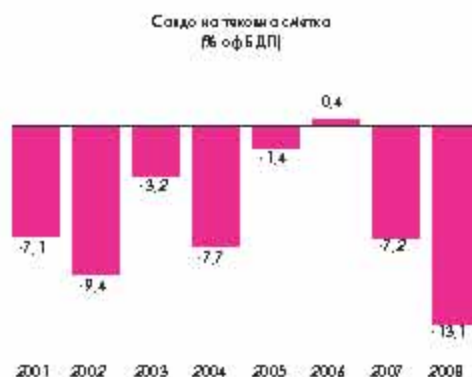

Глобалните движења, како што се зголеменото производство на биогорива, интензивираната агрегатна побарувачка и, следствено, растот на цените на земјоделските стоки, поддржани од зголемените цени на енергијата, креираа високи инфлаторни притисоци во првата половина на годината, што резултираше со највисоката регистрирана стапка на инфлација во последната деценија од 10,2% (март 2008 година). Сепак, како што глобалната криза се повеќе се ширеше и продлабочуваше, така се повеќе ескалираше загриженоста за рецесијата во развиените економии, што доведе до голем пад на цените на стоки и олабавување на инфлаторните притисоци. Како последица на тоа, на крајот на 2008 година, годишната стапка на инфлација забележа пад на 4,1%, со што просечната инфлација достигна ниво од 8,3%. Во согласност со

ова, базичната годишната инфлација (со исклучок на прехранбените производи и енергијата) изнесуваше 2,0%, а пак базичната просечната инфлација во 2008 година беше 2,6%.

Следејќи го променливото меѓународно деловно опкружување, надворешниот сектор на економијата прикажа понатамошно продлабочување на дефицитот на тековната сметка, којшто во 2008 година е проценет на 12,7% од БДП во споредба со 7,2% во 2007 година. Проширениот јаз во тековната сметка го одразува влошувањето на трговскиот дефицит и намалениот тренд на приватните трансфери од странство, како главен извор на финансирање на неурамнотежената трговска активност. Ризикот од висока концентрација на извоз во металната и текстилната индустрија, што целосно се материјализираше во претходната година, заедно со притисокот креиран од силната домашна потрошувачка и зголемените цени на енергијата на страната на увозот, доведе до значителна експанзија на трговскиот дефицит, со што, на крајот на 2008 година, истиот изнесуваше 27% од БДП. Заедно со проширениот трговски дефицит, традиционално високото ниво на нето приватни трансфери забележа намалување од 5,8% во споредба со 2007 година, и следствено покриеноста на трговскиот дефицит со приватните трансфери се намали на 53,6% во споредба со 84,1% во 2007 година. На страната на капиталната и финансиската сметка, странските директни инвестиции значително се интензивираа во текот на првите три квартала на 2008 година, што целосно го неутрализира намалувањето на портфолио инвестициите, но ескалацијата на светската криза, контракцијата на глобалната ликвидност и процесот на дезинвестирање на глобално ниво, резултираше во годишен пад на странските директни инвестиции од 16,7% и покриеност на околу една половина од дефицитот на тековната сметка.

Иако околностите на меѓународните финансиски пазари беа тешки, македонските банки останаа здрави, стабилни и високо капитализирани. Нивниот имунитет не е резултат само на ниската интеграција со меѓународните финансиски пазари и ориентацијата на македонскиот банкарски сектор кон финансирање на домашната активност, но и на прудентните политики за управување со ризици, високата капитална сила и здравите политики на корпоративно управување. Сепак, одливот на ликвидност на меѓународните финансиски пазари се одрази на острата конкуренција за депозити на домашниот пазар, што резултираше во нагорна промена на каматните стапки на депозитите. Истовремено, турбуленциите на глобалните финансиски пазари ја засилија климата на неизвесност и недостиг од доверба, што, придружено од инфлаторните притисоци што преовладуваа во првата половина на годината, како и негативниот ефект од приход, ги влоши изгледите за раст на депозитната база. Како последица, динамиката на годишен раст се забави од 31,5% во намалувањето на приватните трансфери врз расположливиот приход, ги влоши изгледите за раст на депозитната база. Како пос-

ледица, динамиката на годишен раст се забави од 31,5% во јануари на 12,7% на крајот на 2008 година. Понатаму, таквиот раст на депозитната база (76,9%) беше главно резултат на депозитите во странска валута коишто забележаа годишен раст од 22,4%. Паралелно со намалениот депозитен потенцијал и зголемената аверзија кон ризици, кредитната активност на банкарскиот сектор бележи забавување во втората половина на годината, со што годишната стапка на раст се намали на 34,4% во декември во однос на 44,1% регистрирани во април 2008 година. Меѓутоа, коефициентот на кредити во однос на депозити на банкарскиот систем се задржа под 100% (на ниво од 94,9%).

Главна грижа на монетарната политика во 2008 година, а особено во втората половина, беше зачувувањето на стабилноста на валутата, и зачувувањето на довербата и ликвидноста на банкарскиот сектор. НБРМ строго се држеше до правилото на фиксиран девизен курс во однос на еврото, така увезувајќи стабилност и доверба од Евро зоната. Во февруари 2008 година, НБРМ премина на "тендер со фиксни каматни стапки" на аукциите за بلاгајнички записи и постепено ја зголеми каматната стапка на 7%. Паралелно со ова, НБРМ исто така ја зголеми ломбардната каматна стапка од 7,5% на 8,5%. Освен порестриктивните барања за исполнувања на стапката на адекватност на капиталот во поглед на рамковните кредити и кредитните картички, во јуни 2008 година, НБРМ воведо квантитативни контроли за кредитите на население, обврзувајќи ги банките да пласираат задолжителен депозит по ниска каматна стапка, доколку нивниот годишен кредитен раст кон секторот население надмине 40% до крајот на годината. Сепак, одливот на ликвидност преку квантитативно таргетирање обезбеди понизок кредитен раст (37,6%) од дозволеният кредитен плафон. Монетарната политика беше комбинирана со прудентна фискална политика. Фискалниот буџет заврши со негативно салдо од 0,9% од БДП, наспроти планираниот буџетски дефицит од 1,5% од БДП. Таквото фискално салдо главно беше последица на позитивните перформанси на страната на приходите, одразувајќи го високото ниво на инфлација и подобрената наплата на даночните и неданочните приходи. Сепак, понискиот буџетски дефицит овозможи подобар пристап за приватниот сектор до кредити од банките.

Во согласност со интензивната реформска агенда на Владата, насочена кон подобрување на инвестиционата клима и деловното опкружување, во текот на 2008, беше намалена стапката на рамниот данок за персонален доход и корпоративна добивка, на ниво од 10%. Понатаму, дополнителните мерки за стимулирање на економијата опфатија воведување на нов данок на промет за малите бизниси, намалување на придонесите за социјално осигурување, како и намалување на данокот на промет за одредени производи. Освен тоа, структурните и институционалните реформи ја зголемија ефикасноста на финансискиот систем, пазарната конкуренција и флексибилноста на пазарот на работна сила, што дополнително ги стимулираше инвестициите во приватниот сектор.

Основни макроекономски индикатори

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Производство							
Бруто домашен производ (реална стапка на раст) %	0.9	2.8	4.1	4.1	4.0	5.9	5.0
Индустриско производство (реална стапка на раст) %	-5.3	4.7	-2.2	7.0	2.5	3.7	5.5
Цени, плати и продуктивност							
Индекс на трошоци на живот (годишен просек) %	1.8	1.2	-0.4	0.5	3.2	2.3	8.3
Индекс на трошоци на живот (крај на година) %	1.1	2.6	-1.9	1.2	2.9	6.1	4.1
Индекс на цени на производители (годишен просек) %	-0.9	-0.3	0.9	3.2	3.2	1.7	5.6
Индекс на цени на производители (крај на година) %	1.1	-0.2	1.3	4.0	3.2	4.2	-1.8
Реални плати (годишна стапка на раст) %	5.3	3.6	4.2	2.0	4.0	5.5	1.9
Статистика на владини финансии							
Салдо на консолидираниот буџет (како % од БДП)	-5.7	-0.6	0.4	0.3	-0.6	0.6	-0.9
Екстерен сектор							
Биланс на тековната сметка (како % од БДП)	-9.5	-3.3	-7.5	-1.5	-0.4	-7.2	-13.1
Извоз на стоки (во милиони УСД)	1,112	1,363	1,675	2,041	2,396	3,349	3,971
Увоз на стоки (во милиони УСД)	1,918	2,214	2,814	3,104	3,681	4,979	6,523
Извоз на стоки (стапка на раст) %	-3.7	22.5	22.9	21.8	17.4	39.8	18.6
Увоз на стоки (стапка на раст) %	14.0	15.4	27.1	10.3	18.6	35.3	31.0
Надворешен долг (во милиони УСД)			2,817	2,971	3,284	4,161	4,678
Девизни резерви (во милиони УСД)	735	903	986	1,325	1,866	2,240	2,106
Курс МКД/ЕУР (просек)	60.98	61.26	61.34	61.18	61.17	61.20	61.27
Монетарни агрегати							
M1 стапка на раст (дек./дек.) %	4.3	2.8	2.0	6.4	17.9	30.7	14.5
M2 стапка на раст (дек./дек.) %	-8.0	18.8	17.1	15.5	24.8	28.1	7.1
M2 денар стапка на раст (дек./дек.) %	7.9	15.4	12.6	11.7	31.7	41.1	0.8
M4 стапка на раст (дек./дек.) %	-9.8	16.0	16.5	15.0	25.0	29.3	11.2
M4 денар стапка на раст (дек./дек.) %	7.5	12.1	16.2	15.0	24.5	29.1	8.9
Кредити на приватен сектор %	6.9	15.4	25.7	21.7	30.5	39.2	34.4
Каматни стапки							
Пазар на пари (годишен просек) %	11.9	9.9	6.9	8.6	5.5	3.7	4.4
Благајнички записи (годишен просек) %	12.6	8.2	7.7	9.5	6.0	5.1	6.5
Пазар на пари (крај на период) %	11.9	5.8	7.9	8.7	4.9	3.1	5.3
Благајнички записи (крај на период) %	15.2	6.2	9.0	8.5	5.7	4.8	7.0
Пасивна каматна стапка (годишен просек) %	9.2	6.7	6.5	5.6	4.4	4.9	5.8
Активна каматна стапка (годишен просек)	17.7	14.5	12.0	12.0	10.7	10.2	9.7
Пазари на капитал							
Индекс на Македонската Берза - МБИ (стапка на раст на крај на година)	11.9	7.7	14.7	69.58	61.54	109.07	-72.92

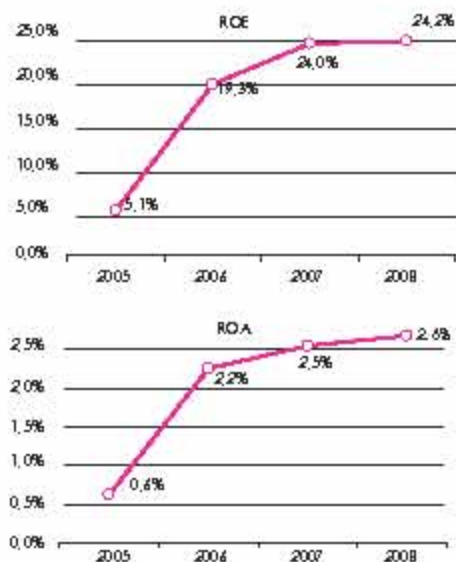
Извор: Министерство за финансии, Државен завод за статистика, Народна Банка на РМ

Преглед на активностите во 2008 година

Финансиско работење

Трошоците останаа под целосна контрола, додека пак севкупната ефикасност понатамошно се подобри. Континуираната силна експанзија на кредитното портфолио во услови на понатамошно ширење на депозитната база ја осигураа профитабилноста на СБ.

И покрај влошеното надворешно опкружување и нестабилноста на глобалниот финансиски систем, прудентното управување со ризици поддржано со софистициран информатички систем, ја обезбеди стабилноста и сигурноста на Стопанска банка АД - Скопје (СБ) во 2008 година, што овозможи понуда на висококвалитетни производи, високо ниво на задоволство кај клиентите, како и соодветна награда за вработените и акционерите. Понатаму, СБ го зголеми коефициентот на адекватност на капиталот на 16,2% во однос на 14,5% во 2007 година. На крајот на 2008 година, Банката оствари добивка пред оданочување во износ од ЕУР 24,7 милиони, што е за 25,6% повеќе од претходната година. Следствено, повратот на капитал (ROE) достигна 24,2%, што укажува на стабилни и адекватни приноси за акционерите.

Оперативни приходи и нето добивка

Бруто оперативните приходи, коишто вклучуваат нето приходи од камати и други некаматни приноси (нето), бележат зголемување за 19,8% на годишна основа и изнесуваат ЕУР 65,1 милион, што ја одразува подобрената ефикасност и во капацитетите за генерирање камати и во наплатата на надомести и провизии. Истовремено, вкупните оперативни расходи заедно со резервациите (нето) бележат зголемување за 16,5% на годишна основа. Во согласност со ова, добивката пред оданочување во 2008 година изнесуваше ЕУР 24,7 милиони, што е за ЕУР 5,0 милиони, односно 25,6% повеќе, во споредба со 2007 година.

Нето приходи од камати

Интензивираната експанзија во кредитното портфолио, во услови на понатамошно ширење на депозитната база, придонесе нето приходите од камати да достигнат ЕУР 41,9 милиони, што е за 18,3% повеќе од претходната година. Во околности на интензивна пазарна конкуренција во текот на годината, нето каматната маргина на Банката забележа годишен пад од 30 бп на 5,0%.

Нето приходи од камати (Во ЕУР милиони)

	2007	2008	% промена
Приходи од камати	54,9	72,8	32,5
Расходи од камати	19,5	30,9	58,3
Нето приходи од камати	35,4	41,9	18,3

Приходи од камати

Приходите од камати во 2008 година бележат скок за 32,5% во споредба со 2007 година, што го одразува зголемениот обем на каматносни средства. Таквиот раст главно беше последица на високо доходните производи на население, коишто бележат раст од 39,8%, и истите ја задржаа доминантната позиција во рамките на вкупните приходи од камати (со ниво од ЕУР 39,2 милиони). Приходите од камати по корпоративното кредитно портфолио изнесуваа ЕУР 22,0 милиони, со што бележат стапка на раст од 36,0%. Истовремено, намалениот износ на средствата на СБ пласирани како депозити кај странски банки во 2008 година, резултираше со пониски приходи од камати генерирани од овие активности.

Приходи од камати (во ЕУР милиони)

	2007	2008	% промена
Приходи од камати	54,9	72,8	32,5
Пари и парични еквиваленти	0,6	0,9	4,9
Пласмани кај и кредити на банки	2,9	2,2	-23,5
Кредити на клиенти	44,8	61,9	38,3
Инвестициони хартии од вредност	6,6	7,7	16,8
Останати побарувања	0,1	0,1	-22,5

Расходи од камати

Острата конкуренција за депозити, заедно со затегнатата монетарна политика, резултираше во нагорно прилагодување на каматните стапки кај депозитите. Така, расходите од камати на СБ бележат зголемување за 58,3%, главно како последица од зголемениот обем на депозити на население и поврзаните расходи од камати, коишто во 2008 година бележат раст од 67,9% и го задржаа најголемиот удел во рамките на вкупните расходи од камати на СБ. Наспроти условите на пазарот, таквиот раст во расходите од камати исто така ја одрази тенденцијата кон привлекување на депозити со подолга рочност. Расходите од камати по корпоративни депозити бележат раст за 45,0% и изнесуваа ЕУР 8,8 милиони, примарно како резултат на повисокиот просечен обем на корпоративни депозити во 2008 година и условите на пазарот, главно под влијание на зголемената конкуренција.

Расходи од камати (во ЕУР милиони)

	2007	2008	% промена
Расходи од камати	19,5	30,9	58,3
Депозити од банки и финансиски институции	0,4	0,8	79,1
Депозити од клиенти	17,8	28,4	59,7
Субординиран долг	1,1	1,6	39,0
Останати обврски	0,2	0,2	-10,2

Некаматни приходи

Во опкружување со зголемена конкуренција и континуирано намалување на провизиите, зголемениот обем на активности резултираше со раст на нето приходите од надомести и провизии за 4,3%, при што истите изнесуваа ЕУР 15,6 милиони. Трансаферот на средства, со скоро половина од вкупните нето приходи од провизии на Банката, односно ЕУР 7,0 милиони, остана ставка со најголем поединечен учинок. Втората по ред најголема ставка на приходи од надомести и провизии, што претставува 36,4% од вкупните приходи од надомести и провизии, се однесува на приходите од активностите во сегментот население, главно како последица на работењето со картички, што забележа годишна стапка на раст од 15,2%. Понатаму, поради намалениот обем на Македонската берза во текот на 2008 година, приходите од надомести и провизии од брокерските активности покажаа значително намалување во однос на претходната година.

Нето приходи од надомести и провизии (во ЕУР милиони)

	2007	2008	% промена
Нето приходи од надомести и провизии	15,0	15,6	4,3
Брокерски услуги	0,5	0,0	-90,4
Кредити на население	4,9	5,7	15,2
Корпоративни кредити	1,3	1,6	25,0
Гаранции	1,1	1,0	-11,2
Трансфер на средства	7,0	7,0	0,2
Останато	0,2	0,3	54,8

Оперативни расходи

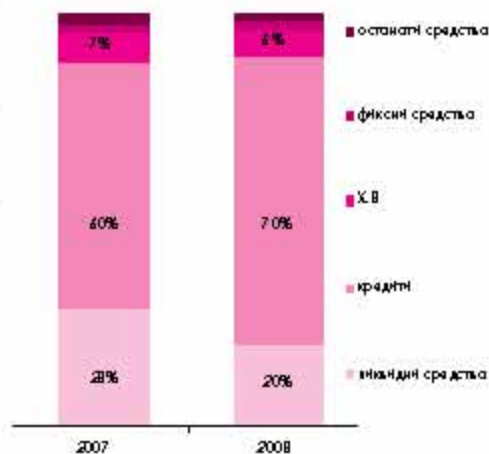
Наспроти органскиот раст во 2008 година, ефикасната политика за намалување на трошоците резултираше со подобрена оперативна ефикасност на Банката со што вкупните оперативни расходи останаа под буџетските проекции, а коефициентот на расходи во однос на приходи се намали од 50,0% на 44,6%. Следствено, оперативните расходи бележат незначителен раст од 6,7% во однос на 2007 година. Трошоците за вработени беа за ЕУР 0,9 милиони, односно 8,8%, повисоки во споредба со претходната година, поради зголемување на бројот на вработени и прилагодувањето на растот на платите со индексот на трошоците за живот. Зголемувањето на останатите оперативни расходи за 13,9% главно ја одразува експанзијата на мрежата на банкомати и мрежата на филијали, заедно со напорите на Банката за подобрување на обемот на работењето.

Актива и пасива

Актива

На крајот на 2008 година, активата на Банката изнесуваше ЕУР 970,7 милиони, што е за ЕУР 73,6 милиони, односно 8,2%, повеќе во споредба со претходната година. Нето кредитите на клиенти бележат зголемување за 26,7%, со што го зголемија уделот на кредити до 70% од вкупната актива, на тој начин преуредувајќи ја структурата на активата во корист на повисоко приносни средства како што се кредитите на население и правни лица. Следствено, до крајот на 2008 година, вкупното кредитно портфолио изнесуваше ЕУР 681,6 милиони, од кои ЕУР 299,4 милиони се кредити одобрени на корпоративни клиенти, а додека изложеноста кон население изнесуваше ЕУР 382,2 милиони. Од друга страна, поради интензивираната кредитна активност, учеството на ликвидни средства беше намалено, главно одразувајќи го намалениот износ на депозити кај странски банки. Во согласност со таквите движења, на крајот на 2008 година, коефициентот на кредити во однос на депозити изнесуваше 96,4%.

Структура на актива

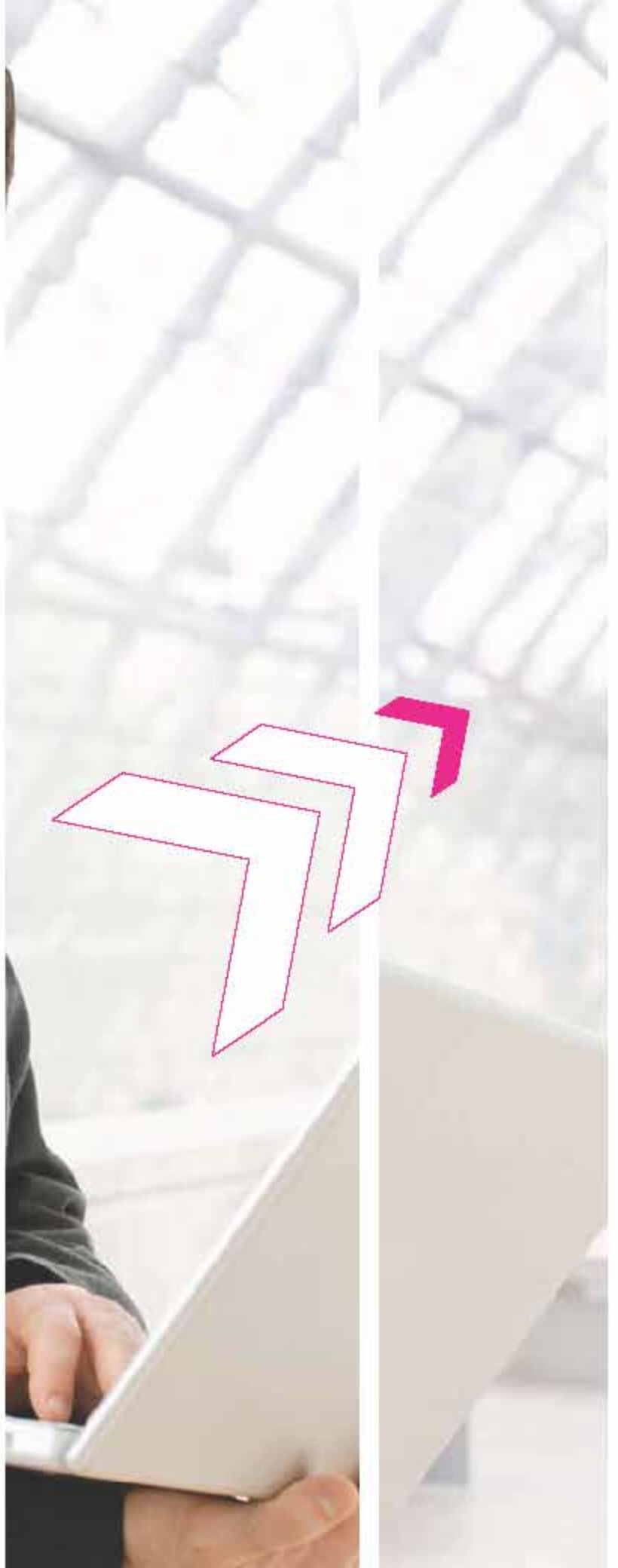

Депозити и капитал

На крајот на 2008 година, вкупната пасива (со исклучок на акционерскиот капитал) изнесуваше ЕУР 857,8 милиони, со што се оствари номинален годишен раст од 6,4%. Во структурата на пасивата, депозитите на клиенти продолжија да бидат главен двигател на подобрениот финансиски потенцијал на Банката во 2008 година, при што истите претставуваат 79% од вкупната пасива. Депозитите на население забележаа најинтензивно зголемување со годишна стапка од 15,1%, со што се зацврсти доминантната позиција во вкупните депозити со удел од 66,0%. Таквиот раст беше повисок од соодветниот пазарен раст, со што придонесе кон зголемување на пазарниот удел на СБ во релевантниот сегмент на ниво од 28,9%. Валутната структура на депозитната база укажува на зголемување на уделот на депозитите во странска валута од 39,8% во 2007 година на 55,3%, главно одразувајќи ги преференциите на населението во опкружување со зголемена неизвесност. Во однос на рочната структура, доминантниот придонес во експанзијата на депозитната база припаѓа на орочените депозити со годишен раст од ЕУР 67,2 милиони, односно 15,3%. Задржаниот позитивен тренд во растот на депозитната база во делот на депозити на подолги рочности придонесува кон подобро финансирање на билансот на состојба, и претставува стабилен извор на средства за понатамошна кредитна експанзија на Банката.

Капиталот на СБ бележи зголемување за 24,2% на годишно ниво, како резултат на ЕУР 22,0 милиони акумулирани на сметките за резерви и задржана добивка. Понатаму, со цел дополнително зајакнување на капиталната база на Банката, во 2008 година, СБ издаде субординиран долг во износ од ЕУР 25 милиони, целосно запишан од страна на НБГ Атина³. Така, вкупната капитална сила на Банката во износ од ЕУР 157,3 милиони на крајот на 2008 година осигури висока адекватност на капиталот и квалитетен извор на долгорочно финансирање.

Банкарство на мало

Стопанска банка АД - Скопје успешно ја задржа конкурентната предност во кредитирање на населението и во 2008 година со помош на широкиот асортиман на производи со подобрени карактеристики, конкурентните услови и алтернативните канали на продажба. Ова секако придонесе кон понатамошно зајакнување на водечка позиција во кредитирање на населението.

Стопанска банка АД - Скопје ја искористи својата водечка позиција на домашниот пазар за банкарство на мало за понатамошно истражување на нови продажни канали, воведување на модификации на производите и продолжување на нивниот животен циклус, и со тоа го задржа пазарниот удел од 38,4%. Со овие активности, Банката успеа да привлече над 97 илјади нови клиенти во сегментот население (раст од 14,2% во споредба со 2007 година), со што се постигна вкупен број од 782.360 клиенти.

Кредити за население

Во текот на првата половина на годината, Банката воведо подобрувања на кредитните производи како и шеми за наградување на потенцијалните клиенти, со што остана лидер во кредитирањето на населението во земјата. Исто така, Банката реализираше програми за вкрстена продажба на комплементарни производи/услуги за нејзината постоечка база на клиенти и истите ги реализираше со помош на својата растечка мрежа на филијали и алтернативни продажни канали (трговци на мало и дистрибутивни синџири), како и нејзините тимови за директна продажба. На крајт на 2008 година, вкупно исплатените кредити забележаа зголемување за 35% во споредба со 2007 година и изнесуваа ЕУР 396 милиони. Потрошувачките кредити се уште имаат најголем удел во портфолиото на кредити на население (57,4%), коешто опфаќа 140.000 клиенти и износ од ЕУР 167 милиони исплатени во 2008 година.

ОК кредитната линија останува водечки производ на пазарот на потрошувачки кредити и истата ја користат над 85 илјади клиенти. Следејќи ги пазарните можности, Стопанска банка АД - Скопје разви атрактивна понуда за новите корисници на станбен кредит. Оваа понуда беше силно промовирана преку сите канали - филијали, тимови за продажба и агенции за недвижности што придонесе кон најуспешната година за станбени кредити за Банката со над 1.800 одобрени барања. Станбениот кредит со неверојатниот раст од 75% во 2008 споредено со 2007 година прерасна во референтен производ. Истовремено растот на одобрени станбени кредити придонесе кон квалитетот на широко диверзифицираното портфолио на кредити за население.

Кредитите со обезбедување (автомобилските и станбените) заеднички го зголемија својот удел во портфолиото на Банката на 31,4% наспроти 28,4% во 2007 година. Новите 3.000 клиенти кај овие кредити придонесоа за раст од 55,9% во износ од ЕУР 113 милиони.

Депозити на население

Стабилноста на Банката, соодветно препознаена од страна на населението, во 2008 година, ја направи Стопанска банка АД - Скопје да биде банка што ја преферираат депонентите, што резултираше во зголемен пазарен удел на депозитите на население кој изнесува 28,9%. Со оглед на тоа што ова беше стратешка определба на Банката во текот на 2008 година, посебно внимание беше посветено на привлекувањето на нови клиенти преку понудата на поширок асортиман на производи со конкурентни услови. Понатаму, во текот на 2008 година, Стопанска банка АД - Скопје го воведо депозитот "18/20" со понуда на двомесечна екстра камата за клиентите, а за првпат промовираше детски депозит со најконкурентна комбинација на карактеристики. Со оваа понуда, Банката не беше вовлечена во трката на каматни стапки меѓу останатите банки на пазарот, туку понуди широк избор на производи и значајни предности за клиентите. Салдото на депозитите на население изнесуваше ЕУР 508,0 милиони на крајот на 2008 година, што претставува значајно зголемување од ЕУР 66,5 милиони, односно 15,1%, во споредба со 2007 година. Во однос на рочната структура, постои тренд на намалување на депозитите по видување кои сега учествуваат со 22,4% во вкупното портфолиото споредено со нивното учество од 30,2% во 2007 година. Меѓутоа, постои значително зголемување на орочените депозити, кои сега претставуваат 70,5% од портфолиото во споредба со 62,7% во 2007 година. Референтен депозитен производ за Стопанска банка останува депозитот "12/13", при што истиот има учество од 34,4% во целокупното портфолио. Депозитот е со рочност од 12 месеци и нуди екстра камата за 13 ти месец.

Растот на депозитите сведочи за довербата што Банката ја има стекната меѓу постоечите и потенцијалните клиенти. Странските валути остануваат доминантни во депозитната база. Растот на овие депозити за 25,4% во 2008 година придонесе кон зголемен удел во вкупното портфолио на 57,0%, споредено со 52,4% во 2007 година.

Картично работење

Стопанска банка АД - Скопје, пионерот во издавањето картички на пазарот, забележа уште една успешна година во картичното работење наспроти зголемената конкуренција. Покрај зголемувањето од 23% во бројот на издадени VISA картички што на крајот

на 2008 година изнесуваше 261.653, Банката воведо и новина кон крајот на годината - две MasterCard меѓународни картички, со што стана двоен издавач и прифаќач на картички на пазарот. Воведувањето на новите производи се поклопи со одбележувањето на 65-годишнината од основањето на Банката, што го поткрепи ветување дека Банката ќе продолжи да го збогатува својот асортиман на производи и да ги подобрува карактеристиките на производите со цел задоволување на потребите на секој клиент. Бројот на издадени кредитни и дебитни картички забележа раст за 11%, односно 32,7%, во текот на 2008 година.

Портофолиото на производи што константно се подобрува и создава додадена вредност за клиентите сега се состои од:

- ДЕБИТНИ картички: MasterCard, VISA Electron, VISA Classic Debit, VISA Business и VISA Internet
- КРЕДИТНИ картички: MasterCard Standard, VISA Star, VISA Electron Star и BEPO и СТБ VISA кобрендирана картичка.

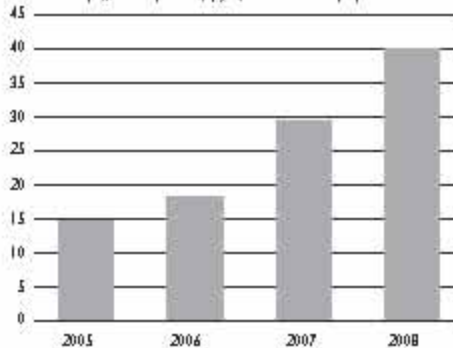
Богатото портфолио на кредитни картички, заедно со константниот раст на издадените картички, резултираше во зголемување на салдото од 37% во текот на 2008 година на ниво од ЕУР 39,9 милиони (ЕУР 29,2 милиони во 2007 година). Имајќи ја предвид растечката ориентација на пазарот кон безготовинските платежни инструменти, стратегијата за експанзија на мрежата на банкомати и ПОС терминали обезбедува можност за поголема употреба на картички, па така, Банката забележа раст по број на трансакции преку ПОС терминали за 50% и трансакции преку банкомати за 79% во 2008 година во споредба со 2007 година. Банката е прва во воведувањето на програмата за плаќање на рати со кредитни картички преку мрежата на трговци, со што постојано ја зголемува употребата на кредитни картички. Константниот развој на проекти за зголемено користење на картичките ќе обезбеди простор за понатамошен раст на пазарниот удел.

Нови услуги за население

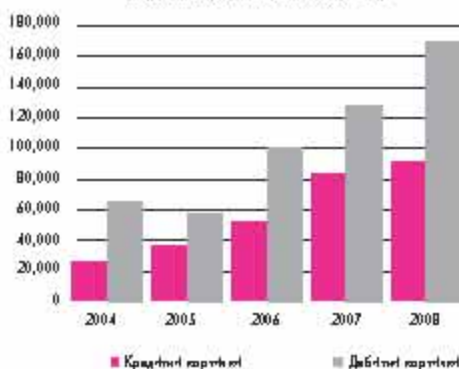
Следејќи ги трендовите на пазарот, Банката во втората половина на 2008 година воведо нова услуга во своите филијали и експозитури - брз трансфер на пари во соработка со Western Union. До крајот на годината, сите 66 филијали беа оперативни и ја нудеа оваа услуга.

За да се креираат дополнителни бенефиции и нови можности за сите нејзини клиенти од сегментот население, Стопанска банка АД - Скопје воспостави 24-часовен Инфо центар којшто нуди уникатни можности за постојано сервисирање на клиентите. Вредноста на овој сервис е евидентна од бројот на извршени дојдовни повици - 145.500 до крајот на годината.

Кредитни картички (Бруто, во милиони евра)

Издадени кредитни картички (вкупно)

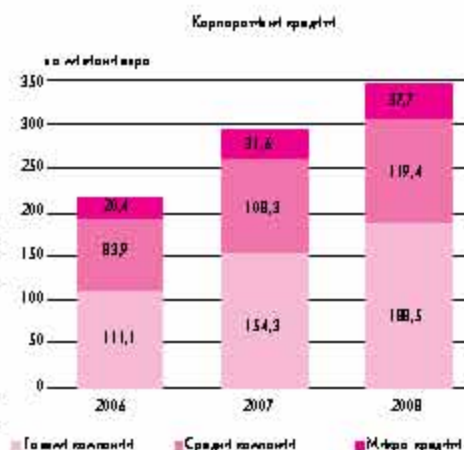
Корпоративно банкарство

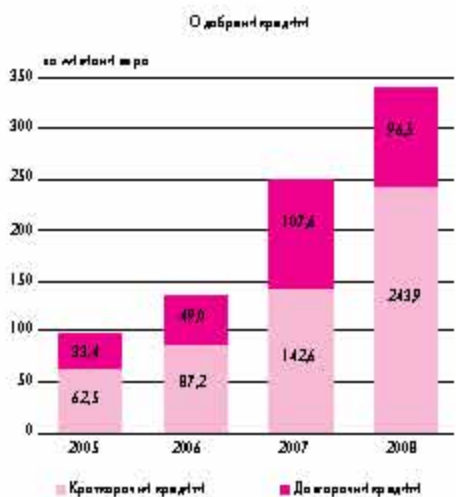
Градење на долгорочни односи со компании кои покажуваат врвни резултати, преку одржување на ригорозните услови за прашањата поврзани со кредитниот ризик и квалитетот на портфолиото

Во 2008 година, корпоративниот свет беше под влијание на турбуленциите на меѓународните финансиски пазари кои ја забавија динамиката на економски раст и негативно влијаеја агрегатната побарувачка на глобално ниво. Македонскиот корпоративен сектор не остана имун на глобалниот карактер на кризата, чиј преносен ефект иницијално се почувствува во индустрискиот сектор во четвртиот квартал на годината. Наспроти силниот почеток на годината, кој се карактеризираше со поволни економски трендови и стабилен кредитен раст, во втората половина на годината кредитната активност почна да забавува, притоа одразувајќи го намалениот капацитет на економијата за генерирање на доход и зголемениот систематски ризик. Наспроти тешките пазарни услови, особено во последниот квартал на 2008 година, нашите предности - прудентни политики за управување со ризици, добро урамнотежено кредитно портфолио, кредитни пласмани креирани според потребите на клиентите, моќна ИТ платформа и широко распространета мрежа на филијали во земјата - ни дозволија не само да ја задржиме, туку и да ја зголемиме довербата кај нашите клиенти и да демонстрираме стабилни стапки на раст во клучните деловни сегменти. Како резултат, на крајот на 2008 година, кредитното портфолио во корпоративниот сегмент изнесуваше ЕУР 299,4 милиони, со што се надминаа резултатите од 2007 година за 19,7%. Таквиот раст беше реализиран во услови на одржување на високи стандарди на управување со кредитниот ризик и квалитетот на портфолиото, и дополнително подобрување на процесите за следење и наплата на побарувањата.

Согласно среднорочната стратегија што го идентификува кредитирањето на МСП како важен потенцијал за раст и можност за дисперзија на кредитниот ризик, во 2008 година, СБ изврши исплата на ЕУР 25,1 милион како кредити на микро претпријатија (кредити до ЕУР 50.000) и ЕУР 105,9 милиони како нови кредити на средни претпријатија. Ова придонесе кон годишен раст на микро изложеностите за 19,4%, и, заедно со 10,2% годишниот раст на кредити за средните претпријатија, и овозможи на СБ да остане еден од двата главни пазарни играчи во кредитирањето на МСП.

Во текот на 2008 година, Банката посвети особено внимание на продлабочувањето на постоечките деловни односи со многу важниот сегмент на кредитоспособни големи бизниси. Освен што беше партнер од доверба којшто го поддржува секојдневното

работење на големите корпорации, во 2008 година, СБ исто така се фокусираше на целосно искористување на можностите за вкрстена продажба во насока на привлекување нови клиенти и продажба на производи за население и производи поврзани со сегментот средства и ликвидност освен редовните корпоративни кредити. Како резултат, до крајот на 2008 година, новото создадено портфолио на големи корпоративни кредити забележа раст за дополнителни 22,2% на годишно ниво што следеше по исплатата на вкупно ЕУР 173,9 милиони врз основа на новите одобрувања на кредити за големите бизниси. Експертското знаење, напредните ИТ решенија, големината на капиталот и синергиите како резултат на членувањето во една од најголемите финансиски групации во Југоисточна Европа, НБГ Групацијата, беа главните двигатели на конкурентската предност на СБ во работењето со големи корпоративни клиенти.

Во 2008 година, СБ изврши исплата на повеќе од 8.200 корпоративни кредити, што претставува за 19,0% поголема активност во споредба со 2007 година. Вкупниот обем на новоодобрени кредити во 2008 година изнесуваше ЕУР 340,4 милиони и беше за 36,1% повеќе од претходната година. Освен редовната кредитна активност, во 2008 година, во областа на финансиското тргување, СБ постигна солиден раст од 23,4% на годишна основа во вкупните вонбилансни позиции што резултираше од овие активности (ЕУР 64,6 милиони со состојба 31.12.2008 година), како последица од ЕУР 60,9 милиони на новоиздадени гаранции и акредитиви во текот на годината.

Управување со ризици

Како членка на НБГ Групацијата, СБ продолжи и понатаму да ја развива и подобрува ефективната рамка за управување со ризици, која ги обезбедува условите за безбеден раст и придонесува кон ефективна распределба на капиталот на Банката и поголема профитабилност. Во насока на постигнување на севкупните цели на управувањето со ризици во СБ: воспоставување на сет од клучни стандарди за управување со ризици, осигурување дека се следат деловните цели на начин со којшто ризиците се контролираат, таргетирање на одржлива профитабилност, заштита од непредвидени загуби при истовремено користење на можностите за креирање на акционерска вредност, унапредување на познавањето на ризиците на ниво на Банката и култура ориентирана кон управување со ризици, како и осигурување на конзистентност со најдобрите практики и усогласеност со најновите регулаторни барања, СБ во текот на 2008 година, воспостави повеќе политики, процедури и упатства што се однесуваат на различни видови на ризици (на пример, кредитен, ликвидносен, девизен, оперативен ризик).

Организационата структура за управување со ризици на Банката обезбедува постоење на јасни нивоа на одговорност, ефикасна распределба на задолженија и заштита од судир на интереси на сите нивоа. Во рамките на Банката, активностите за управување со ризици во поширока смисла се извршуваат на стратешко, тактично и оперативно ниво. Освен тоа, Одборот за управување со ризици се состанува на неделна основа за да ги разгледа движењата на пазарот и да го оцени нивото на различните ризици што се преземаат од страна на Банката и поединечно од страна на нејзините деловни единици.

Управување со кредитен ризик

СБ ја продолжи прудентната политика за управување со кредитен ризик во текот на 2008 година. Кредитниот ризик претставува најголем дел од ризичната изложеност на Банката. Кредитната политика на СБ за прудентно кредитирање става акцент на деталната проценка на ризиците пред да се донесе каква било кредитна одлука и на општо поставените минимум стандарди за евалуација на кредитниот ризик, одобрување, обновување и следење на кредитните изложености.

Управувањето со кредитен ризик на високо ниво се состои од анализа на одредени параметри за кредитно бодирање и осигурување на строга примена на воспоставените критериуми за кредитирање, анализа на структурата на портфолиото, диверзификација и

распоредување на изложеноста на многу должници во рамки на портфолиото и детално следење на стапките на деликвенција и нефункционалните побарувања.

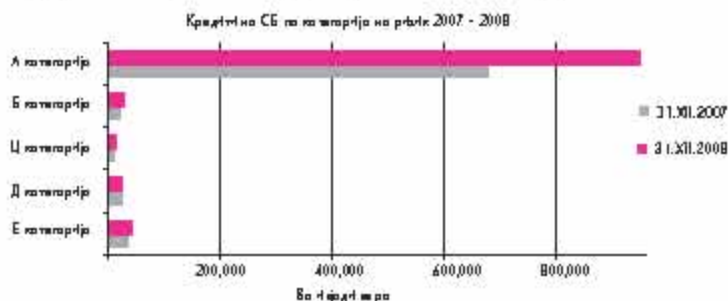
Процесот на проценка на ризикот за корпоративни кредитокорисници и кредитокорисници - физички лица е стандардизиран и олеснет со користење на посебни модели за рангирање и за статистичко бодирање. Примената на овие алатки за управување со ризици, кои се базираат на разни квантитативни и квалитативни влезни податоци, придонесува кон систематизација на процедурата за одобрување и пораст контролиран од аспект на преземен ризик на специфичните потпортфолија.

Имајќи ја предвид глобалната финансиска криза, којашто се очекува да има влијание врз реалната економија на земјата, Банката изврши различни стрес тестови. Посебен акцент беше даден на категориите на клиенти што се очекува да бидат погодени од очекуваните негативни движења. Резултатите од стрес тестовите покажаа дека портфолиото на СБ ќе остане здраво и стабилно поради прудентната кредитна политика што се применува во текот на годините. Меѓутоа, Банката продолжува да го следи внимателно чувствителниот дел од кредитното портфолио.

Системот за рано предупредување, којшто продуцира листи на клиенти - кандидати за класификација врз основа на нивното однесување при регулирање на нивниот долг и нивната финансиската состојба, понатамошно и овозможува на Банката да презема соодветни мерки и стратегии за овие кредитни изложености уште во раната фаза на деликвентност кај клиентите.

Квалитет на кредитното портфолио

Значителното подобрување на квалитетот на кредитното портфолио на СБ се манифестира преку доминантно учество на побарувања од високо кредитоспособни клиенти во вкупното кредитно портфолио, намалување на вкупниот коефициент на деликвентност и на коефициентот на деликвентност на секој кредитен производ и зголемување на покриеноста со резервации пресметано како однос помеѓу резервациите за потенцијални кредитни загуби и нефункционалните кредити.

Активна на СБ по кат. на ризик декември 2007

Активна на СБ по кат. на ризик декември 2008

Вкупно портфолио на СБ по тип на потрошувачи

Видови кредити

Кредитно портфолио на СБ по индустрија

Како директен резултат од големата кредитна активност на СБ која само вклучува првокласни високо кредитоспособни клиенти, квалитетот на кредитното портфолио продолжи да се подобрува, а сегментот на кредити класифицирани во ризична категорија "А" покажа значителен пораст.

Учеството на изложеноста класифицирана во нискоризичните категории "А" и "Б" остана високо и стабилно (93%), наспроти високоризичните долгови класифицирани во категориите "Г" и "Д" коишто не надминаа 6% од вкупното банкарско портфолио. Позитивниот тренд е евидентен од подобриот коефициент на нефункционални во вкупни кредити, којшто се намали за 166 бп.

Во согласност со пристапот за управување со кредитен ризик преку постојано и детално следење на нефункционалните побарувања со намера преземање засилени мерки за наплата, и прудентната политика за издвојување на резервации на Банката, коефициентот на покриеност со резервации се зголеми за 1.070 бп и изнесуваше 90,5%. Покриеноста со резервации на нефункционалните побарувања се зголеми од 76,6% на 87,9% кај побарувањата од компании и од 95,3% на 100,2% кај побарувањата од население.

Ризици од концентрација

Ризик од концентрација постои онаму каде што некоја позиција или група на позиции во финансиски средства се под влијание на промени од ист ризичен фактор или група на поврзани фактори, а изложеноста може, во случај на поголеми можни негативни движења, да резултира во значителни загуби.

СБ редовно го следи своето портфолио за да идентификува дали постои ризик од концентрација, и да утврди дали треба да го намали или ублажи истиот, а тоа офаќа и избор на најсоодветниот начин како тоа да се изведе.

Генерално, во банкарското портфолио на СБ постои добра рамнотежа помеѓу безризичните вложувања во хартии од вредност издадени од локалните власти и нискоризичните ностро пласмани во првокласни банки од една страна, и контролираните ризични средства, како што се кредити и вонбилансни обврски од друга страна, со обраќање на посебно внимание на капацитетот за генерирање камати на поединечните категории на средства.

Кредитното портфолио на СБ останува широко дисперзирано по различни видови на кредитокорисници, категории на средства и број на дејности, на тој начин спречувајќи прекумерни ризици од концентрација. Во тој поглед, на редовна основа, Банката поставува лимити по дејности во согласност со расположливите информации со цел спречување на концентрација и намалување на значајните изложености кон потенцијално чувствителните дејности.

Управување со пазарен ризик

СБ презема изложеност кон пазарни ризици, што претставуваат ризици кога објективната вредност или идните парични текови на некој финансиски инструмент ќе се променат поради промени на пазарните цени. Пазарните ризици произлегуваат од отворените позиции во каматна стапка, валута и капитални производи, а сите се изложени на општи и посебни пазарни движења и промени во нивото на променливост на пазарните стапки или цени како што се каматните стапки, кредитните маргини, девизните курсеви и цените на капиталот.

Банката е изложена на ефектите од флукуација на девизните курсеви кои имаат влијание на нејзината финансиска позиција и паричните текови. СБ ја следи отворената девизна позиција на дневна основа, на тој начин осигурувајќи усогласеност со внатрешните и надворешните лимити на изложеност за главните валути поединечно, како и на агрегатно ниво.

Годината 2008 се одликуваше со флукуации и на референтните каматни стапки и на каматните стапки кои ги нудеа конкурентите. СБ успешно го управуваше ризикот од каматни стапки преку прилагодување на релевантните каматни стапки во насока на одржување на пазарното учество и истовремено преземање мерки за ублажување на негативните пазарни движења и следствено спречување на влошување на потенцијалот за генерирање добивка.

На крајот, СБ применува стандардни и широко прифатени техники за оценка на пазарните ризици, како што се анализата на јазот на каматните стапки, анализа на нето каматната маргина, едноставни симулации на чувствителност на каматните стапки и девизниот курс итн. Целта на овие анализи и симулации е да се увидат потенцијалните слабости на портфолиото за тргување и портфолиото на банкарски активности што може да се појават од претпоставени негативни пазарни движења, и како резултат на тоа да се преземат соодветни мерки.

Управување со ликвидносен ризик

Управувањето со ликвидносен ризик се фокусира на способноста на Банката да одржува доволна ликвидност со цел да ги исполни своите законски и трансакциски обврски. СБ континуирано ја следи својата ликвидносна позиција и профилот на средствата и обврските. Ова опфаќа следење на договорната и бихејвиористичка рочност, проектирање и моделирање на ликвидната изложеност под претпоставка на разновиден стрес сценарија и следење на нејзиниот капацитет за финансирање. Банката исто така изготвува планови за непредвидени околности за управување со непредвидени нарушувања во ликвидноста за да може да финансира некои или сите активности навремено и по разумен трошок.

Управувањето со ликвидносен ризик применува соодветни политики, процедури и средства за контрола со цел ограничување на изложеноста кон ликвидносниот ризик, што се докажа дека е адекватно со оглед на фактот што СБ секогаш одржуваше залиха на ликвидни средства што се соодветни за профилот на паричен тек без да се направат непотребни капитални загуби. Понатаму, СБ редовно врши анализа на рочниот јаз и ги пресметува показателите на ликвидност, притоа истовремено земајќи ја предвид проценката на депозитното јадро како и очекуваните парични текови.

Управување со оперативен ризик

Оперативниот ризик се дефинира како ризик од загуба што произлегува од несоодветни или неуспешни внатрешни процеси и системи, човечки фактор или надворешни настани.

Како дел од Basel II иницијативата, со поддршка од Секторот за управување со ризици на НБГ Групацијата, СБ моментално се наоѓа во период на транзиција од пристап на основни индикатори кон стандардизиран пристап во мерењето на оперативните ризици. Досега, СБ го комплетираше дизајнирањето на рамката за управување со оперативен ризик, чиешто клучни карактеристики се следниве:

- Стратегија за оперативен ризик - поставување на концепт за оперативен ризик на СБ (дефинирање, ризична толеранција), како и општите насоки (основни принципи, управување, рамка, процедури) за негово интегрирано управување базирано врз активностите на НБГ Групацијата,
- Политика и методологии за оперативен ризик - ги обезбедува принципите, методологиите и алатките за ефикасно управување на оперативниот ризик според стандардизираниот пристап.

Исто така, во 2008 година, СБ успешно ја комплетираше пилот имплементацијата на рамката за оперативен ризик во Секторот за ризични пласмани, во којашто коресподентите за оперативен ризик ги препознаваа и опишуваа нивните интерни процеси, ги идентификуваа различните оперативни ризици поврзани со овие процеси, и ги собираа загубите кои се појавиле и биле евидентирани во билансот на успех за 2008 година. Понатаму, имплементацијата на рамката за оперативен ризик на ниво на целата Банка започна во ноември, чиешто комплетирање се очекува на крајот на февруари 2009 година, по што, во согласност со условите на НБГ, СБ ќе поседува систем за прецизна идентификација, оценка, следење и контрола на оперативните ризици според стандардизираниот пристап.

Адекватност на капиталот

Силната капитална база што произлегува од органскиот раст во профитабилноста и субординираниот долг целосно запишан од страна на НБГ, комбиниран со ефикасното управување со преземените ризици и овозможи на Банката да ги одржува своите нивоа на капитал значително над минималните регулаторни барања. Целите на Банката при управувањето со капиталот се да биде усогласена со барањата за капитал поставени од страна на регулаторот, заштита на способноста на Банката да продолжи да функционира и да може да продолжи да обезбедува приноси за акционерите и бенефиции за останатите заинтересирани субјекти, и да одржува силна капитална база за поддршка на развојот на своето работење.

Регулаторниот капитал на СБ значително се зголеми и во двата сегмента:

Основен капитал (Tier 1)

Основниот капитал бележи зголемување за ЕУР 21,7 милиони како последица од постигнатата и задржана добивка, со што, на крајот на декември 2008 година, истиот изнесуваше ЕУР 110,9 милиони.

Дополнителен капитал (Tier 2)

Поради субординираниот долг издаден во ноември 2008 година во износ од ЕУР 25,0 милиони, дополнителниот капитал достигна износ од ЕУР 46,5 милиони.

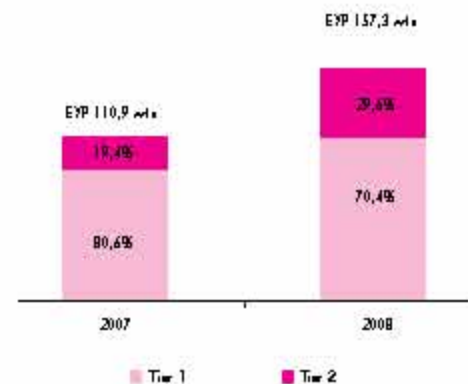
Следствено, СБ остана на водечката позиција по големина на капиталот и понатамошно го подобри својот профил на ризици преку зацврстување на капиталната база, намалување на ризиците од концентрација и создавање на поширока основа за исполнување на законските лимити.

Коефициентот на адекватност на капиталот на СБ изнесуваше 16,2% со состојба 31.12.2008 година, што е за 176 бп повеќе од крајот на претходната година, со што прилично добро се наоѓаше над законски пропишаниот лимит од 8% и интерниот лимит од 12%.

Адекватност на капиталот

	2007	2008	бп промена
Адекватност на основен капитал (Tier 1)	11,7 %	11,4%	-23
Вкупна адекватност на капитал	14,5 %	16,2%	176

Сопствени средства (Регулаторен капитал)

Во текот на 2008 година, СБ беше усогласена со сите законски лимити воведени од НБРМ, вклучувајќи ги следните ризични лимити: максимум изложеност кон индивидуален кредитокорисник од 25% од сопствените средства - регулаторниот капитал (РК), изложеност кон внатрешните лица од 3% од РК, акционери со над 5% од акциите со право на глас и компании во кои СБ поседува капитален удел со лимит од 10% од РК. Вкупната голема кредитна изложеност на СБ кон индивидуалните клиенти е значително под законскиот лимит од 800% од РК. Исто така, коефициентот на имот и капитални инвестиции беше во рамките на пропишаниот максимален лимит на НБРМ од 60%, така овозможувајќи понатамошни капитални инвестиции на Банката.

Basel II

Во текот на изминатата година, СБ активно беше вклучена во напорите на НБГ групацијата за поставување основа за целосна усогласеност со барањата на Basel II Capital Accord

Во текот на 2008 година, СБ комплетираше неколку иницијативи за подготвување процедури и политики и усогласување на методологиите, и го комплетираше проектот за надградба на Глобус T-24 и други проекти за поврзани со податоци и системи, на тој начин поставувајќи еднообразна рамка за управување со ризици и методологија за пресметка на капиталот на ниво на Групацијата. Планираните иницијативи за 2009 година ќе ја подготват СБ за усогласување со Капиталната рамка, поконкретно со спроведувањето на стандардизираниот пристап за мерење и на кредитниот и на оперативниот ризик.

Работењето на мрежата на филијали во 2008 година

Фокусот на деловната стратегија на Стопанска банка АД - Скопје (СБ) во 2008 година беше насочен кон постигнување на оптимална покриеност на целата територија на земјата со стандардизирани и модерни филијали ориентирани кон клиентите и со највисок квалитет на услугите. Позицијата на СБ во финансискиот сектор е поддржана од најголемата мрежа на филијали во земјата. Преку своите филијали, СБ нуди разновиден асортиман на финансиски производи и услуги. Таквата позиција блиска до нејзината широка база на клиенти, во комбинација со широкиот спектар на производи и овозможи на СБ да постигнува стабилни резултати сега и во иднина, а со самото тоа да продолжи да излегува во пресрет на променливите потреби на клиентите.

За да допре до сите потенцијални клиенти, СБ презеде активности за ширење на својата мрежа на филијали по број и преку препознатливиот имиџ и изглед на модерни филијали ориентирани кон клиентите. Експанзијата и оптимизацијата на мрежата на филијали на СБ има за цел: подобрување на квалитетот на услугите за клиентите, зголемување на пристапноста на банкарските услуги за клиентите, зголемување на оперативната ефикасност, и помагање на соработката на Банката со клиентите.

Во текот на 2008 година, беше финализирано отворањето на шест нови филијали, од коишто четири во Регионот Скопје, една во Струмица и една во Крива Паланка. На почетокот на годината, беше реновирана Филијала Кочани, со што истата се стекна, од функционален аспект и од аспект на ентериер, со стандардизиран и препознатлив изглед. Понатаму, Филијала Берово беше преместена во нов простор што подразбира подобра локација за пристап на клиентите и идеално место за експанзија на производите и услугите. На овој начин, до крајот на годината, Банката ја започна реновацијата на Експозитурата Алуминка во рамките на Филијала Скопје.

Во текот на годината, беа инсталирани 46 нови банкомати на атрактивни локации за да им служат на финансиските потреби на луѓето и бизнисите, односно 18 во Скопје и 28 во целата земја, со што вкупниот број на банкомати на крајот на 2008 година изнесуваше 103.

Почнувајќи од април 2008 година, во рамките на мрежата на филијали, започна силна кампања за промовирање на станбените кредити и депозитите на население, примарно девизните депозити. Беа воведени нови продажни техники и обуки за да се подобрат продажните вештини и способностите на вработените. На почетокот на септември, започна реализацијата на проектот за реорганизација на филијалите преку посети на филијалите и теренско извршување на новата организација со прецизно дефинирање на бројот и фактичките вработени по соодветни единици.

До крајот на годината, беа посетени девет филијали, за коишто беше направена нова организација на работењето. Временскиот рок за финализација на овој проект е крајот на април 2009 година.

Во втората половина на 2008 година, во соработка со Секторот за средства и ликвидност, беше започнат Проектот Matrix, со активна инволвираност на сите филијали со цел зголемување на бројот на клиенти - правни лица. Освен тоа, беше активиран софтвер за евидентирање на посетите на компаниите на Интранетот на СБ со цел добивање статистички податоци за извршените активности во пласирањето на кредити, како и други банкарски производи.

Банка што ја следи модерната технологија

За да се постигнат максимални бенефиции за нашите клиенти, СБ беше пионер во Групацијата со имплементацијата на најновата верзија на софтверското решение T-24 како најсовремен меѓународен банкарски систем. Во моментот, T-24 е признат како врвен производ за финансиските институции во целиот свет. Истиот ги инкорпорира најдобрите светски банкарски практики со понуда на извонредна флексибилност, прилагодливост, безбедност и стабилност. Со воведувањето на T-24, се зголемува оперативноста, пристапот и текот на информациите е полесен и побрз, подобрена е безбедноста и управувањето со ризици, што исто значи и подобрување на услугите за клиентите. Исто така, се обезбедува поддршка за лансирање на нови производи и услуги, што секогаш е приоритет во развојниот план на Банката.

Луѓето генерираат вредност

Во 2008 година, СБ уште еднаш призна дека човечкиот капитал ја утврдува иднината на компанијата. Луѓето се важно и основно средство што придонесува кон развој и раст.

Секторот за кадри на Стопанска банка АД - Скопје игра важна улога во управувањето со најважното средство на Банката - нејзините луѓе. Еден од клучевите за поддршка на деловната стратегија на СБ што носи раст, иновација и задоволство кај клиентите во прв план лежи во привлекувањето на најдобрите кандидати, развивање на нивниот вкупен потенцијал, нивно мотивирање и задржување и максимизирање на нивните вештини во корист на нашата Банка.

Признавајќи дека секој расход за обука и развој, здравје и поддршка, е инвестиција, а не само трошок, СБ, во текот на 2008 година, успеа во реализирањето на соодветни програми за обука. Со поддршка од искусните интерни вработени и презентери од Националната банка на Грција, фокусот на интерните обуки главно беше насочен кон: продажните техники, банкарството на мало, платниот промет во земјата и странство, електронското банкарство, спречувањето на перење пари, МСФИ и пакетите за консолидација, ИТ и софтвер, лидерство и управување, курсеви по странски јазици итн. Вкупниот број на вработени што посетуваа интерна обука беше 1.105, при што 196 вработени учествуваа во програми за професионална акредитација и семинари организирани од страна на сертифицирани институции во земјата и странство. Во 2008 година, СБ поддржа постдипломски студии за 4 вработени и докторски студии за 1 вработен, уште еднаш потврдувајќи дека највредното нешто од сиот капитал е она што е инвестирано во образование на луѓето.

Во текот на 2008 година, СБ вработи 114 високо образовани, квалификувани и искусни професионалци. Како резултат на континуираниот развој и управување со таленти, образовната структура на работната сила на СБ се менува квалитативно кон групите со повисоко образовно ниво. Во текот на 2008 година, СБ се разви во работна средина каде што знаењето, искуството и визијата можат да имаат значајно влијание врз економијата на нашата земја. Банката негува средина на можности, каде што вработените можат да учат, да го развиваат и да го постигнат нивниот целосен потенцијал во кариерата. Како последица на новите вработувања, уделот на вработени со високо образование се зголеми за 43% во 2008 година. До крајот на 2008 година, Стопанска банка стана дом на 1.183 вработени, што е повеќе во споредба со претходната 2007 година (вкупен број од 1.080 вработени), поради експанзијата на нејзината мрежа на филијали.

Во 2008 година, СБ презеде иницијатива за имплементирање на новиот систем HR - SAP, којшто ќе придонесе кон поефикасно управување со човечкиот капитал во иднина, преку понуда на подобри можности за оперативна организација и оптимизација на перформансите на работната сила. Истиот се планира да биде имплементиран во текот на 2009 година. Понатаму, учеството на СБ во уште два проекта на Меѓународниот сектор за кадри на НБГ (Програма за општи потреби за обука и за обука за менаџмент вештини, што почна во 2008 година, а се планира да биде финализирана во текот на 2009 година) е уште еден чекор понапред во развојот во истата насока.

За целосно да се усогласи со новите законски прописи за бруто плати, СБ, во текот на последниот квартал на 2008 година, организираше обуки за вработените од Секторот за кадри и ја тестираше имплементацијата на новиот софтвер за пресметка на бруто плата, што ќе се пушти во употреба на почетокот на 2009 година.

Активности за усогласеност, спречување на перење пари и борба против финансирањето на тероризам

СБ постојано ги следи и имплементира новините во домашните и меѓународните прописи, како и релевантната регулатива во врска со Спречувањето на перење пари (СПП) и Борбата против финансирањето на тероризмот (БФТ). Во текот на 2008 година, во согласност со новиот Закон за СПП (објавен во јануари 2008 година), освен веќе воспоставеното работно место Советник за контрола на усогласеноста со прописите, беше формирана нова Дирекција за контрола на усогласеноста со прописите, со

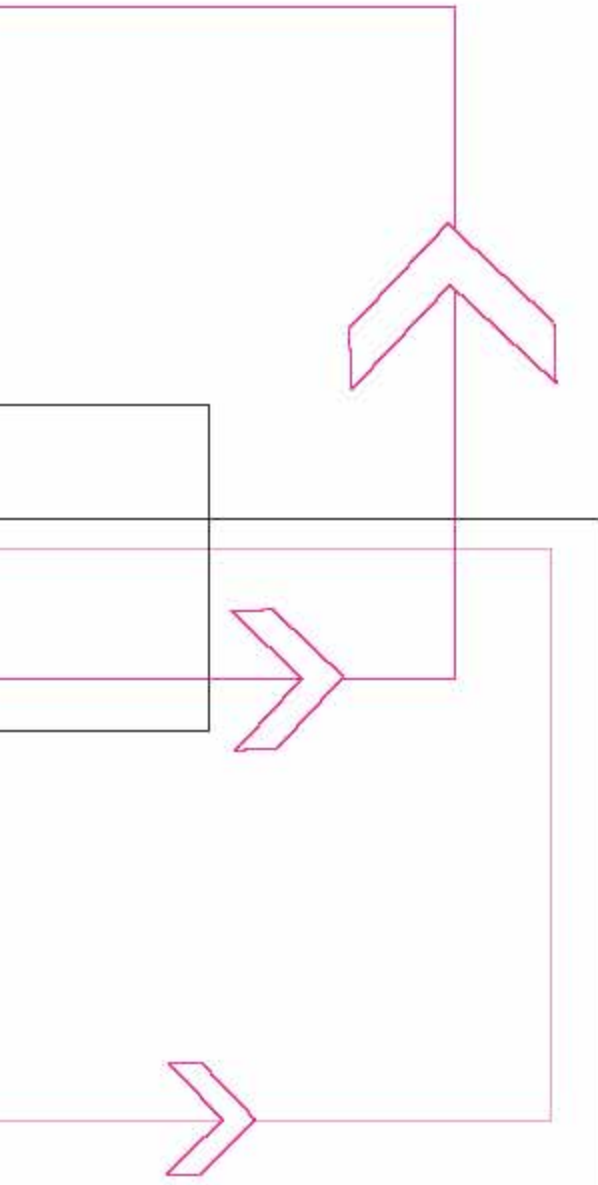
проширени функции и одговорности. Дирекцијата за контрола на усогласеноста со прописите на СБ е независна организациона единица управувана од страна на Советникот за контрола на усогласеноста со прописите. Согласно тоа, Надзорниот одбор на СБ донесе релевантна Политика и Процедури за усогласеност коишто се во согласност со домашната регулатива и 10-от Basel принцип за Усогласеност и функцијата усогласеност во банките.

Согласно Годишниот план за усогласеност за 2008 година, беа реализирани поважни проекти и активности:

- Екипирање на Дирекцијата за контрола на усогласеноста со прописите
- Измени на внатрешната политика Запознај го твојот клиент (ЗТК) и Политиката за спречување на перење пари (СПП)
- Подготовка на Политика и процедури за усогласеност со прописите
- Подготовка на Табела за матрица на ризици во којашто се идентификувани главните ризици поврзани со усогласеноста
- Подготовка на Кодекс на однесување
- Подготовка на релевантни политики и процедури за брз трансфер на пари обезбеден од Western Union
- Подобрување на Интранет решението на СБ
- Теренски посети за следење на прашањата поврзани со усогласеноста во рамките на единиците на Банката
- Редовни обуки за релевантните вработени за подобрување на нивното знаење се вршеа од страна на Советникот за контрола на усогласеноста со прописите на СБ
- Имплементација на условите од новиот Закон за банки - подготовка на соодветни инструкции и документи за усогласеност со наведениот закон, како и севкупна усогласеност со сите релевантни закони и прописи.

Заедно со горенаведените регулаторни движења, Дирекцијата за контрола на усогласеноста со прописите внимателно ја следи и имплементира регулаторната рамка во врска со корпоративното управување, банкарската тајност, заштитата на личните податоци, правилата на однесување итн.

Во текот на 2008 година, во согласност со постоечките законски услови, СБ редовно ја известуваше Дирекцијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ - ЗАЛОЖБА ЗА ИДНИНАТА

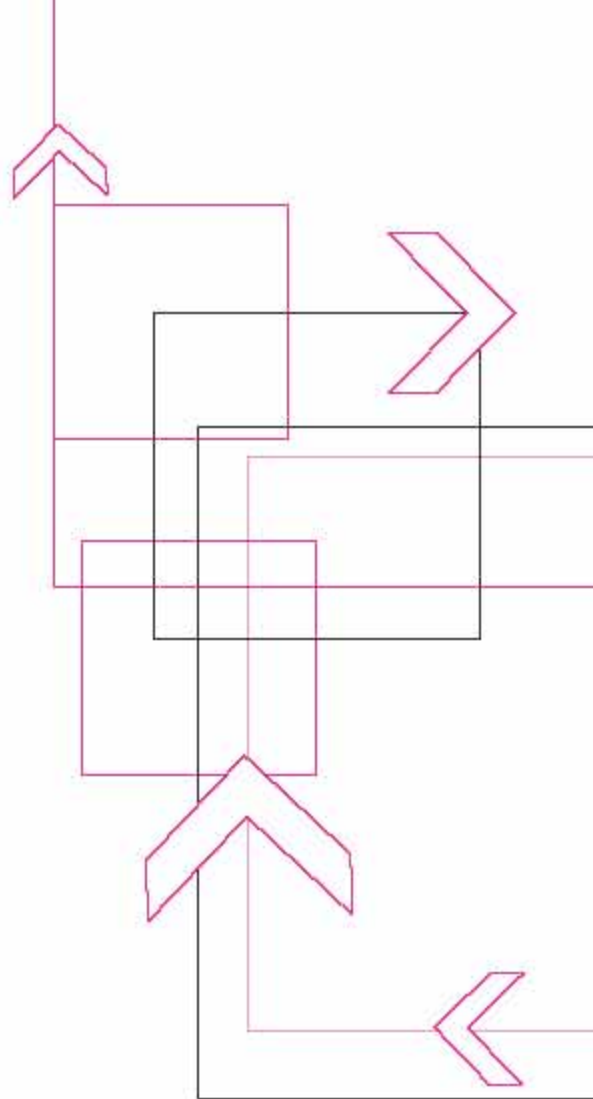
За подобрување на корпоративните вредности, нашите деловни активности во рамките на Стопанска банка се базираат врз деловните стратегии, корпоративното управување и корпоративната општествена одговорност (КОО), политики што се поставени во нашиот Деловен план. На овој начин, Банката ќе продолжи да развива финансиски производи и услуги и да им служи на своите тековни клиенти и да привлекува нови клиенти преку соодветни деловни стратегии. Банката уште повеќе ќе го подобрува своето корпоративно управување во смисла на непристрасност, транспарентност, независно донесување одлуки и ревизија, на тој начин осигурувајќи доверба кај инвеститорите, акционерите и вработените. Петта година по ред, Банката ги насочува своите напори да докаже дека деловните цели на СБ се остваруваат со исполнување на нашата корпоративна општествена одговорност преку почитување и посветеност на заедницата, околината и луѓето.

Човечки капитал

СБ ги цени своите вработени како единствено најголемо средство во одржувањето на конкурентна предност и поседува желба за поддршка на креативна средина што ќе ги стимулира индивидуите да го постигнат нивниот највисок потенцијал. СБ е посветена да негува разноликост во својата работна средина. Во целост ги почитува правата на своите вработени, ги поддржува нивните потреби, овозможува и финансиски го поддржува нивниот професионален развој, ги информира и ги ангажира.

СБ смета дека дијалогот со своите вработени е еден од факторите што придонесуваат кон развојот и перформансите на Банката. Истиот го вклучува минимум следново: колективна посветеност на работната средина, приоритети за разбирање и почитување и решавање на проблематични прашања на заемно задоволство.

Во 2008 година, СБ усвои Процедура за вработување, мотивација и задржување на лојални вработени којашто соодветно ги наградува и ги признава вработените со високи перформанси, помага во вработувањето на нови лица во околности на демонстрирана пазарна побарувачка и конкуренција, осигурува задржување и/или наградување на постоечките вработени и помага во праведните и транспарентните перформанси на управувањето. Оваа Процедура ќе и помогне на СБ да постигне и одржи супериорност во сите области на банкарското и финансиското работење, со фокусирање на потребите за вработување, задржување и наградување вработени од највисок калибар во сите групи на вработување, и негување мотивација, свест и континуиран развој на таквите вработени.

Предизвици во областа на екологијата

2008 година беше сведок на мноштво проблематични појави на светско ниво што придонесоа кон глобалното затоплување. За да се поддржат активностите Земјата да остане здраво и гостопримливо место за живеење, каде што ќе можат идните генерации да живеат со чувство на безбедност и удобност, СБ финансиски придонесе кон специфични активности за намалување на емисиите на јаглерод диоксид (CO₂). При остварувањето на таа цел, Банката исто така се стреми кон намалување на употребата на електричната енергија преку активно воведување на опрема што штеди енергија, како што се грејни тела и системи за климатизација и осветлување. Во реализацијата на нискојаглеродна заедница, Банката понатамошно ќе го преоцени своето работење, ефективно ќе ги решава еколошките прашања и ќе се залага за промовирање на одржувањето на енергијата.

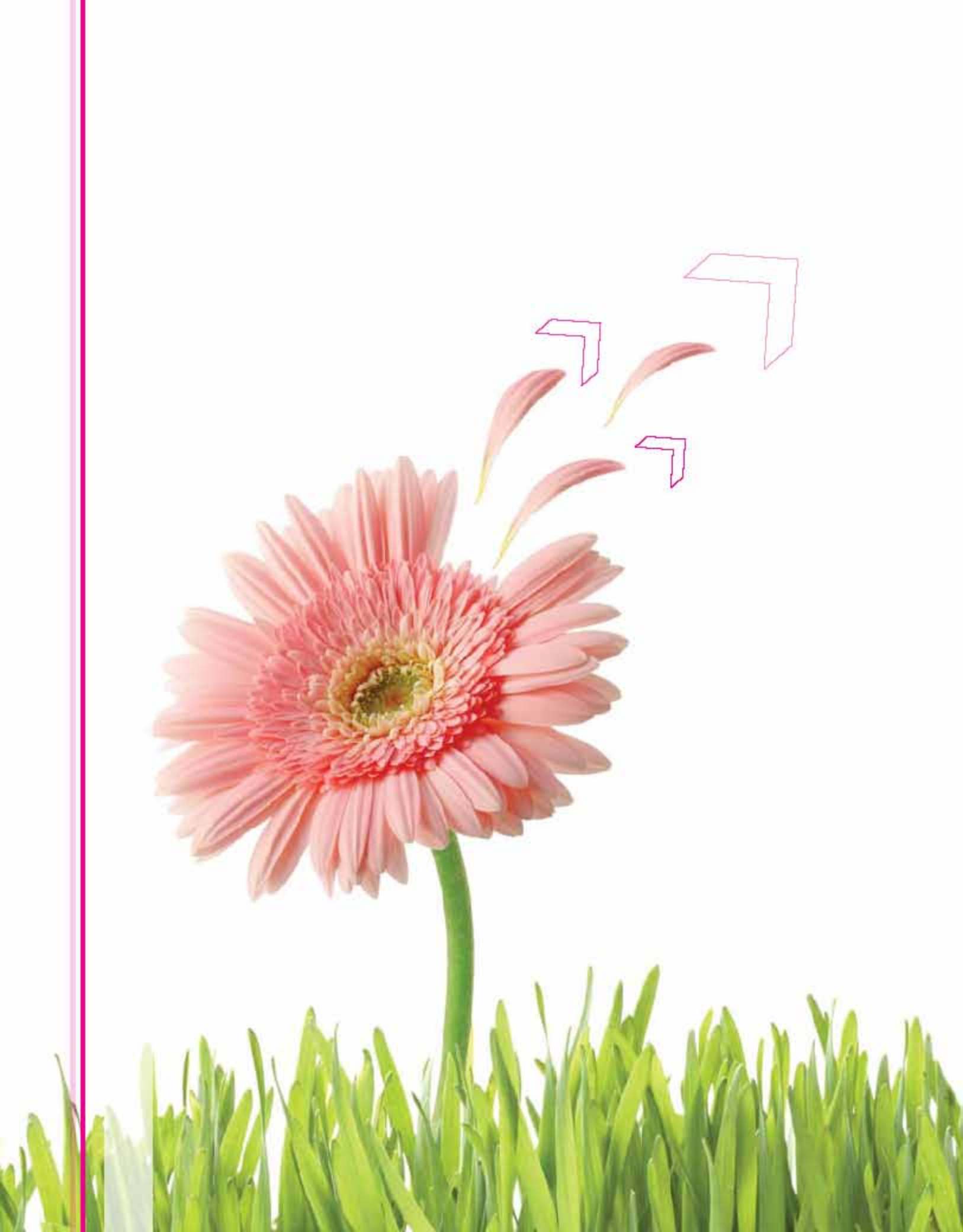
Борба против корупцијата

Во непосредна соработка со државните институции, како и на ниво на Групацијата, СБ ги има преземено сите мерки за борба проти перењето пари, преку информирање на секој вработен за Политиката за спречување на перењето пари. Сите новоангажирани вработени соодветно се обучуваат за да ги идентификуваат потенцијалните случаи на перење пари, да бидат внимателни и да избегнуваат трансакции за коишто постои сомневање дека се поврзани со перење пари.

Понатаму, СБ ја подобри својата Политика за судир на интереси, според којашто, во случај некое лице со посебни права и одговорности да има финансиски, или друг вид на деловни или семејни интереси во врска со усвојување на одлуки, склучување договори или вршење на други деловни активности, истото нема да биде дел од процесот на донесување одлуки.

Посветеност кон посветла иднина

Во смисла на корпоративната општествена одговорност, СБ доброволно се посвети на глобално најголемата иницијатива за корпоративно граѓанство преку поддршка на 10-те универзално прифатени принципи, па така главниот предизвик за иднината ќе биде истата да ги реafirмира нејзините ставови дека ќе размислува глобално и ќе дејствува локално во нивната понатамошна имплементација. СБ силно ќе се залага дека моќната колективна свест може да ги трансформира нашите најскромни напори во значајни ефекти, и значително ќе придонесе кон нашиот економски развој, како и заедниците во коишто функционираме.

ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ за 2008 година

Во согласност со Кодексот за корпоративно управување на СБ (СО бр. 154/23.12.2008 година), Акционерите со ова се известуваат за следното:

1. Органи на Банката

1.1. Надзорен одбор

Надзорниот одбор на СБ го сочинуваат 8 членови, од коишто 2 се независни. Сите членови на Одборот добија согласност во април 2008 година за нивно назначување од страна на Губернерот на Народната банка на Република Македонија. членови на Надзорниот одбор се следниве:

1. Јоанис Пехливанидис, Претседател на Надзорниот одбор на СБ, Заменик претседател на Управниот одбор и Заменик Главен извршен директор на Групацијата на Национална банка на Грција С.А., Атина, ГРЦИЈА
2. Агис Леопулос, Заменик претседател на Надзорниот одбор на СБ, Генерален директор за Меѓународни активности во Национална банка на Грција С.А., Атина, ГРЦИЈА
3. Константинос Братос, член на Надзорниот одбор на СБ, Директор на Меѓународен сектор "А" во Национална банка на Грција С.А., Атина, ГРЦИЈА
4. Антониос Карас, член на Надзорниот одбор на СБ, Заменик Директор на Меѓународен сектор "А" во Национална банка на Грција С.А., Атина, ГРЦИЈА
5. Анастасиос Лизос, член на Надзорниот одбор на СБ, Заменик Директор на Меѓународен сектор "А" во Национална банка на Грција С.А., Атина, ГРЦИЈА
6. Владимир Кандиќан, член на Надзорниот одбор на СБ, Професор, Правен факултет "Јустинианус Примус" - Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје, МАКЕДОНИЈА
7. Анелија Кастерлиева, член на Надзорниот одбор на СБ, Главен банкар во Тимот за финансиски институции, ЕБОР, Лондон, Обединето кралство
8. Благоја Наневски, член на Надзорниот одбор на СБ, Професор, Економски институт, Скопје, МАКЕДОНИЈА

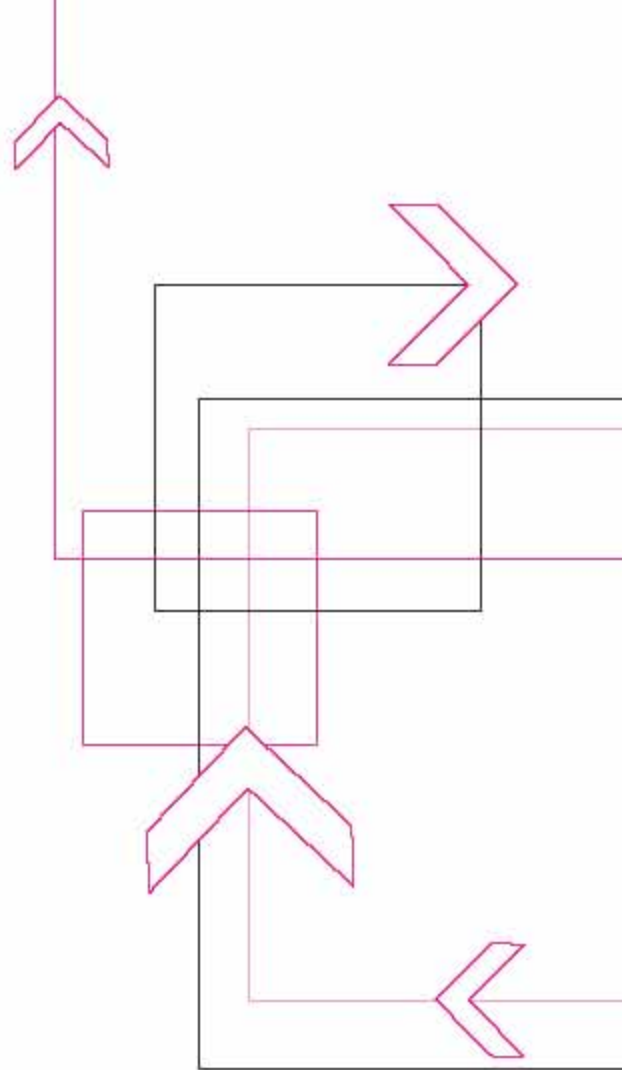
Како што е пропишано со законите, членовите на Надзорниот одбор се назначуваат од страна на Собранието на акционери. Предлозите до Собранието на акционери се доставуваат од страна на Комисијата за номинирање на членови, којашто се основа од страна на Надзорниот одбор и се состои од три члена од составот на Надзорниот одбор, од коишто еден е независен член.

Соодветните квалификации за член на Надзорен одбор се:

- минимум високо образование;
- познавање на прописите од областа на банкарството и/или финансиите и познавање на финансиската индустрија и опкружувањето во кое дејствува Банката;
- искуство кое придонесува за стабилно, сигурно и ефикасно управување и надзор на работењето на Банката.

Членот на Надзорниот одбор треба:

- да поседува чесност, компетентност, способност за независна оценка и силен личен интегритет;
- да ја разбира својата улога во корпоративното управување и ефикасно да ја исполнува својата улога на надзор во Банката;
- да го познава профилот на ризичност на Банката;
- да го познава регулативното опкружување и да се грижи за воспоставување и одржување на професионални односи со Народната банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: "НБРМ") и со другите надлежни супервизорски и регулаторни институции;
- да покажува лојалност и грижа за Банката;
- да избегнува судир на интереси или можен судир на интереси;
- да издвојува доволно време за да ги исполнува активно своите обврски;
- најмалку еднаш годишно да врши оценка на работењето на Управниот одбор на Банката, при што појдовна основа претставува деловната политика и плановите за работа на банката. Во писмениот запис на резултатите од оценката, се наведува мислење за исполнувањето на плановите и областите, или деловите од плановите кои можат подобро да се спроведат. Исто така, согласно со политиката за наградување, во писмениот запис се предлага евентуално и наградување на Управниот одбор на банката;
- периодично да врши оценка на ефикасноста на сопственото работење, да ги идентификува слабостите во работењето на Надзорниот одбор и да предлага измени;
- да одржува редовни средби со Управниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Дирекцијата за внатрешна ревизија на Банката;
- да дава предлози за добро корпоративно управување;
- да не учествува во секојдневното управување со Банката.

Соодветни критериуми за независност, покрај оние пропишани со закон, се следните:

- да не биде извршен или генерален директор на Банката или на поврзана компанија, и да не бил на таква позиција во изминатите три години;
- да не биде вработен во Банката или во поврзана компанија, и да не бил на таква позиција во изминатите три години;
- да не прима, или да не примил значителна дополнителна награда од Банката или од поврзана компанија освен надомест добиен како независен член;
- да не биде акционер што го поседува контролниот пакет акции или акционер со удел од над 5%, или директор или извршен директор на таков акционер;
- да нема, или да немал во текот на изминатата година, значаен деловен однос со Банката или со поврзана компанија, било директно или како партнер, акционер, директор или виш службеник во тело што имало таков однос;
- да не биде или да не бил во последните три години, партнер или вработен во тековниот или во поранешниот надворешен ревизор на Банката или на поврзаната компанија;
- да не бил дел од одборот како неизвршен директор повеќе од пет мандати.
- да не е член на потесното семејство на извршен или генерален директор или на лицата во ситуациите опишани погоре.

При назначувањето на членовите на Управниот одбор и другите тела на Банката, надлежните органи за номинирање имаат предвид, покрај законските барања, предложениот член да има соодветни квалификации, лични карактеристики, искуство и интегритет со што на најдобар можен начин би придонел кон успешно работење на Управниот одбор и на соодветното тело.

Одговорности на Надзорниот одбор се следните:

1. ги одобрува деловната политика и развојниот план на СБ;
2. именува и разрешува членови на Управниот одбор на СБ;
3. именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици на СБ;
4. го одобрува финансискиот план/Буџетот на СБ;
5. го одобрува воспоставувањето и организацијата на системот на внатрешни контроли;
6. го организира Секторот за внатрешна ревизија и ги именува и разрешува вработените во Секторот;
7. го одобрува годишниот план на Секторот за внатрешна ревизија;

8. ја одобрува политиката за сигурност на информативниот систем;
 9. ги одобрува политиките за управување со ризици на СБ;
 10. ги одобрува плановите и програмите за работа и општите акти на СБ, освен актите што ги донесува Собранието;
 11. ги разгледува извештаите за работењето на Управниот одбор на СБ;
 12. ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици на СБ;
 13. ги разгледува извештаите на Одборот за ревизија;
 14. ги разгледува извештаите на Советникот/Дирекцијата за контрола на усогласеноста на работењето на СБ со прописите;
 15. ја одобрува годишната сметка и финансиските извештаи на СБ;
 16. ја одобрува листата на нето должниците на СБ;
 17. одобрува изложеност спрема поединечно лице од над 10% од сопствените средства на СБ;
 18. одобрува трансакции со поврзани лица со СБ во износ од над 1.000.000 денари;
 19. го одобрува стекнувањето на капитални делови и купувањето на хартии од вредност поголеми од 5% од сопствените средства на СБ освен купување на хартии од вредност издадени од Народна банка и Република Македонија;
 20. го одобрува предлогот на Одборот за ревизија за назначување на друштво за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
 21. ги одобрува политиките и процедурите за вршење на внатрешна ревизија, врши надзор на соодветноста на процедурите и ефикасноста на работењето на Секторот за внатрешна ревизија и ги разгледува неговите извештаи;
 22. ги разгледува извештаите на супервизијата, други извештаи доставени од Народната банка, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно презема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на СБ;
 23. го одобрува годишниот извештај за работењето на СБ и доставува писмено мислење по истиот до Собранието на акционери на СБ;
 24. го разгледува извештајот на друштвото за ревизија и доставува писмено мислење по истиот до Собранието на акционери;
 25. дава писмено мислење до Собранието на акционери на СБ по годишниот извештај на Секторот за внатрешна ревизија на СБ;
 26. го одобрува Кодексот на етика на СБ и
 27. го одобрува Деловникот за работа на Одборот за ревизија.
- Ниту еден член на Надзорниот одбор не пријави никаков судир на интереси.

1.2. Одбор за ревизија

Одборот за ревизија на СБ се состои од пет члена, каде што мнозинството членови се избираат од редот на членовите на Надзорниот одбор. Членови на Одборот за ревизија се:

1. Зорица Божиновска Лазаревска,
2. Антонио Велјанов,
3. Константинос Братос,
4. Анастасиос Лизос,
5. Владимир Кандиќан,

Одговорности на Одборот за ревизија се:

1. ги разгледува финансиските извештаи на СБ и се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на СБ во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди;
2. ги разгледува и оценува системите за внатрешна контрола;
3. ја следи работата и ја оценува ефикасноста на Секторот за внатрешна ревизија;
4. го следи процесот на ревизија на СБ и ја оценува работата на друштвото за ревизија;
5. ги донесува сметководствените политики на СБ;
6. ја следи усогласеноста на работењето на СБ со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи;
7. одржува состаноци со Управниот одбор, Секторот за внатрешна ревизија и друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабостите во работењето на банката;
8. ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици;
9. предлага друштво за ревизија и
10. најмалку еднаш во три месеца го известува Надзорниот одбор на СБ за својата работа.

1.3. Управен одбор

Управниот одбор на СБ се состои од два члена, Прв генерален директор/Претседател и Втор генерален директор. Членови на Управниот одбор се:

1. Глигор Бишев, Прв генерален директор/Претседател
и
2. Георгиос Папанастасиу, Втор генерален директор
(до 31.12.2008 година).

Одговорности на Управниот одбор се:

1. управува со СБ;
2. ја застапува СБ;
3. ги извршува одлуките на Собранието на акционери и на Надзорниот одбор на СБ, односно се грижи за нивното спроведување;
4. покренува иницијативи и дава предлози за унапредување на работењето на СБ;
5. ги именува и разрешува лицата со посебни права и одговорности во согласност со Законот за банки и Статутот;
6. изготвува деловна политика и развоен план на СБ;
7. изготвува финансиски план / Буџет на СБ;
8. изготвува листа на нето должници;
9. изготвува политика за сигурност на информативниот систем на СБ;
10. изготвува годишен извештај за работењето на СБ и го доставува до Надзорниот одбор;
11. изготвува Кодекс на етика на Банката и
12. врши и други активности, согласно закон, Статутот и актите на СБ.

14. Одбор за управување со ризици

Одборот за управување со ризици на СБ се состои од девет члена. Членови на ОУР се:

1. Глигор Бишев - Прв генерален директор, Претседател;
2. Константинос Братос, Вршител на должноста Член на Управниот одбор;
3. Владо Тренески - Директор на Секторот за корпоративно банкарство, член;
4. Теодулос Скордис - Директор на Секторот за кредитирање, член;
5. Мира Трајановска - Директор на Секторот за средства и ликвидност, член;
6. Милица Чапаровска - Директор на Секторот за банкарство на мало, член;
7. Татјана Калаџиева - Директор на Секторот за мрежа на филијали, член;
8. Татјана Вранешевик - Помошник директор на Секторот за управување со ризици, член;
9. Василеиос Керифидис - Директор на Секторот за ризични пласмани, член.

Одговорности на ОУР се:

1. перманентно го следи и оценува степенот на ризичност на СБ и го утврдува прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на СБ на ризици,
2. воспоставува политики за управување со ризици и ја следи нивната примена,
3. ги следи прописите на Народната Банка на Република Македонија, кои се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на СБ со овие прописи,
4. врши оценка на системите на управување со ризици на СБ;
5. утврдува краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена СБ;
6. ги анализира извештаите за изложеноста на СБ на ризици изработени од службите на СБ кои вршат оценка на ризиците и предлага стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
7. ја следи ефикасноста на системите на внатрешна контрола во управувањето со ризици;
8. ги анализира ефектите од управувањето со ризици врз перформансите на СБ;
9. ги анализира ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
10. најмалку еднаш месечно го известува Надзорниот одбор на СБ, а најмалку еднаш во три месеца, Одборот за ревизија на СБ, за промените во ризичните позиции на СБ, промените во стратегите за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризици врз перформансите на СБ, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите и
11. ги разгледува на квартална основа трансакциите со поврзаните лица со СБ за што доставува извештај до Надзорниот одбор најдоцна до 15-ти во месецот кој следи по извештајниот период.

1.5. Други органи на СБ:

Други органи на СБ се Кредитните одбори на СБ како што следи:

1. Извршен корпоративен кредитен одбор (ИККО): се состои од 4 члена, одлучува за кредитна изложеност спрема поединечен субјект (правно или физичко лице) за финансирање во износ од ЕУР 3.000.000 до ЕУР 25.000.000. Сите финансирања што надминуваат 10% од сопствените средства на СБ ќе бидат одобрени од страна на Надзорниот одбор на СБ. ИККО исто така одобрува реструктурирање на побарувања, дава претходна согласност за отпис на

побарувања и врши други активности утврдени со одлуката за формирање;

2. Кредитен одбор (КО): се состои од 4 члена, одлучува за кредитна изложеност спрема поединечен субјект (правно или физичко лице) во износ до ЕУР 3.000.000 и врши други активности утврдени со одлуката за формирање;
3. Микро - кредитен одбор: се состои од 2 члена, одлучува за кредитна изложеност спрема поединечен субјект - правно лице во износ до ЕУР 75.000 и врши други активности утврдени со одлуката за формирање;
4. Кредитен одбор за население: се состои од 4 члена, одлучува за кредитна изложеност спрема поединечен субјект - физичко лице во износ до ЕУР 100.000 и врши други активности утврдени со одлуката за формирање.

2. Организациона структура

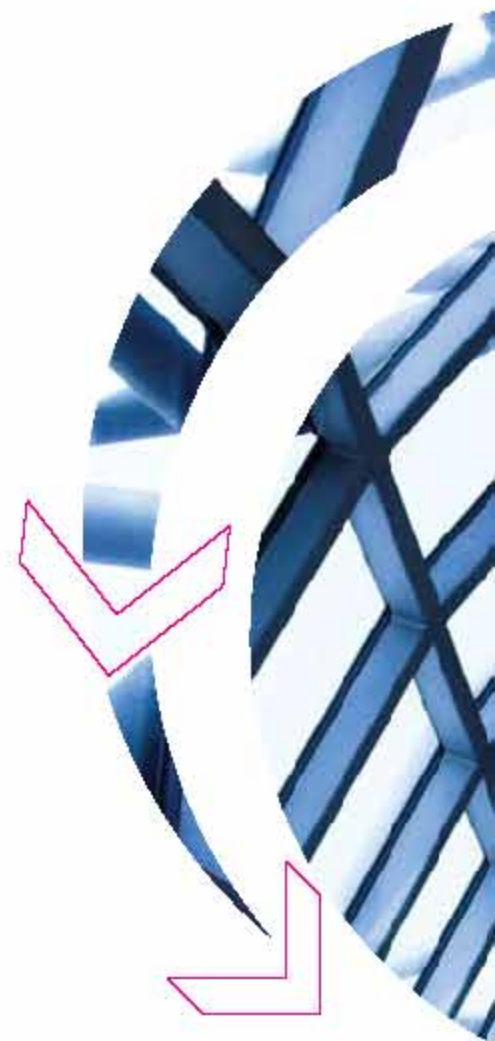
Банката е организирана во 14 сектори, и тоа: Сектор за внатрешна ревизија; Сектор за правни работи; Сектор за ризични пласмани; Сектор за управување со ризици; Сектор за кадри; Сектор за ИТ; Сектор за сметководство, буџетирање и финансиско известување; Сектор за средства и ликвидност; Сектор за платен промет; Сектор за кредитирање; Сектор за корпоративно банкарство; Сектор за банкарство на мало; Сектор за административна поддршка и Сектор за мрежа на филијали. Независни единици директно одговорни пред Управниот одбор се Дирекцијата за контрола на усогласеноста на СБ со прописите и Одговорниот за сигурност на информативниот систем.

Мрежата на филијали на Стопанска банка е организирана во вкупно 66 единици (филијали и експозитури). СБ нема подружници.

3. Акционерска структура

Почетниот капитал (основната главнина) се состои од 17.460.180 обични акции во номинална вредност од МКД 201,1 по акција и 227.444 приоритетни акции во номинална вредност од МКД 400,00 по акција, распределени на следниов начин: Национална банка на Грција С.А. - Атина, со 73%; Меѓународна финансиска корпорација, со 10,8%; Европска банка за обнова и развој, со 10,8%; и 5,4% од вкупниот број на акции припаѓаат на останати акционери. Една обична акција носи право на еден глас на Собранието на акционери на СБ, а приоритетните акции немаат право на глас во Собранието на акционери.

Главниот акционер на СБ - Националната банка на Грција е претставена со вкупно 5 члена во Надворниот одбор, додека останатите

членови на Надзорниот одбор на СБ вклучуваат еден претставник од ЕБОР, а пак два члена се независни.

Во 2008 година, во согласност со Одлуката за распределба на добивката за 2007 година, Собранието на акционери донесе Одлука за начинот на пресметка и исплата на дивидендата по приоритетните акции на Стопанска банка АД - Скопје за 2007 година. Според оваа Одлука за дивиденда, СБ исплати дивиденда по приоритетни акции за 2007 година во вкупен износ од МКД 7.846.818 или бруто износ од МКД 34,50 по акција.

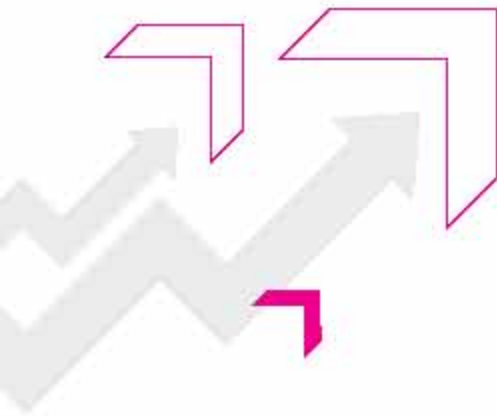
4. Кодекс за корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување беше изготвен во согласност со Одлуката на НБРМ за најдобрите принципи на корпоративно управување во банка и меѓународните практики. Собранието на акционери го усвои Кодексот на 20-та седница одржана на 23.12.2008 година. декември 23, 2008.

5. Политика за судир на интереси

Политиката за решавање на судири се утврдува во согласност со Законот за банки и Статутот на СБ и го пропишува следново:

1. Лицата со посебни права и одговорности се должни редовно, на секои шест месеци, да дадат писмена изјава за постоење на судир на нивниот личен интерес со интересот на СБ, ако постои таков.
2. Под личен интерес на лицата од ставот 1 на овој член се подразбираат и интересите на поврзаните лица со нив како што е предвидено со Законот за банки.
3. Судир меѓу личниот интерес и интересот на Банката постои кога со донесувањето на одлуки, склучувањето на договори или вршење на други деловни активности се засега во материјалните или кој било друг вид на деловни или семејни интереси на лицата од ставовите 1 и 2 на овој член.
4. Под остварување на материјален, деловен и семеен интерес се подразбира остварувањето на парична или друг вид на корист, директно или индиректно, за лицата од ставовите 1 и 2 на овој член.
5. Лицата од ставот 1 на овој член не смеат да присуствуваат при разгледувањето и донесувањето на одлуки, да склучуваат договори или да вршат други деловни активности доколку нивната објективност е доведена во прашање поради постоење судир помеѓу нивниот личен интерес и интересот на СБ.

6. За постојење на судир на интереси се дава изјава и пред одржување на состанокот за разгледување и донесување на одлуки, склучување на договори или вршење на друга деловна активност.
7. Писмената изјава од ставовите 1 и 6 од овој член се доставува до Надзорниот одбор и до Управниот одбор на СБ и во неа се наведува основот од кој произлегува судирот помеѓу личниот интерес и интересот на СБ.
8. Доколку лицето од ставот 1 на овој член премолчи постојење судир на интереси, Народната банка на Република Македонија и кое било друго лице кое има правен интерес, до надлежниот суд, во согласност со закон, може да бара поништување на правната работа.

6. Политика за наградување

Сите членови на Надзорниот одбор имаат право на надомест за нивното учество на седниците на Надзорниот одбор во согласност со Одлуката за исплата на надомест за учество на Собранието на акционери (СО бр. 21/03.05.2001 година), односно ЕУР 200 месечно. Во согласност со Одлуката на Управниот одбор на НБГ донесена на седницата одржана на 28.09.2006 година, сите вработени на НБГ С.А. што учествуваат во управните одбори на банките или компаниите на НБГ Групацијата, во овој случај, членовите на Надзорниот одбор на СБ со седиште во Грција, не примија надомест за нивното учество како членови на Надзорниот одбор на СБ.

Начинот на наградување на членовите на Управниот одбор и лицата со посебни права и одговорности е утврден во Политиката за наградување.

Во 2008 година, бруто износ од МКД 179.998 илјади беше исплатен на членовите на Управниот одбор и лицата со посебни права и одговорности како пакет за наградување (плата во износ од МКД 163.407 илјади и годишен бонус во износ од МКД 16.591 илјади), при што основни критериуми за доделување годишни бонуси беа општите постигнувања и придонесот кон резултатите во 2007 година и севкупното работење на СБ. Во октомври 2008 година, во согласност со законските услови за прилагодување на платите кон објавените основни плати, беше донесена Одлука за зголемување на него платата на сите вработени за 11%.

Во текот на 2008 година, беше одобрена изложеност во износ од МКД 136.548 илјади кон лицата со посебни права и одговорности.

Коресподентско банкарство

Низ своето долгодишното работење СБ настојува да ја одржи широко распространетата мрежа на коресподентски банки, на тој начин обезбедувајќи ја својата добра репутација и позиција во меѓународната банкарска заедница. Со постојната мрежа од 838 странски коресподентски банки и 35 ностро сметки кај 26 првокласни странски банки и 77 лоро сметки кај 16 банки, СБ обезбедува брзи, ефикасни, висококвалитетни и поевтини услуги за своите коминенти во меѓународното банкарско работење.

COMMONWEALTH BANK OF AUSTRALIA, SYDNEY

NATIONAL AUSTRALIA BANK LTD, MELBOURNE

UNICREDIT BANK AUSTRIA AG, VIENNA

BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und - sterreichische Postsparkasse Aktiengesellschaft - (BAWAG PSK), VIENNA

ING BELGIUM NV/SA , BRUSSELS ...

UNITED BULGARIAN BANK, SOFIA ...

THE BANK OF MONTREAL, MONTREAL ...

CANADIAN IMPERIAL BANK OF COMMERCE, TORONTO ...

DANSKE BANK A/S, COPENHAGEN ...

BNP PARIBAS S.A., PARIS....

DEUTSCHE BANK AG, FRANKFURT/MAIN

COMMERZBANK AG, FRANKFURT/MAIN ...

LHB INTERNATIONALE HANDELSBANK AG, FRANKFURT/MAIN ...

BAYERISCHE HYPO-UND VEREINSBANK AG, MUENCHEN

NATIONAL BANK OF GREECE S.A., ATHENS ...

INTESA SANPAOLO S.P.A, MILANO ...

BANCA NAZIONALE DEL LAVORO S.P.A., ROMA

THE BANK OF TOKYO-MITSUBISHI UFJ LTD., TOKYO

ABN AMRO BANK N.V., AMSTERDAM ...

DNB NOR BANK ASA, OSLO ...

SVENSKA HANDELSBANKEN AB, STOCKHOLM ...

UBS AG, ZURICH

CREDIT SUISSE, ZURICH ...

BARCLAYS BANK PLC, LONDON ...

CITIBANK NA, NEW YORK ...

J.P.MORGAN CHASE BANK NATIONAL ASSOCIATION , NEW YORK ...

DEUTSCHE BANK TRUST COMPANY AMERICAS, NEW YORK.

Мрежа на филијали и контакти

ЦЕНТРАЛА - СКОПЈЕ

11 Октомври 7, 1000 Скопје

П.фах 582 тел. +389 02 3295-295

Факс +389 02 3114-503

Телекс +51226 sbank mb

Cable STOPBANKA; SWIFT CODE STOB MK 2X

REUTERS DIALING CODE SBRM

REUTERS MONITOR PAGE SBMA

E-mail: sbank@stb.com.mk

<http://www.stb.com.mk>

ФИЛИЈАЛИ НА СТОПАНСКА БАНКА АД -СКОПЈЕ

Скопје

11 Октомври 7, 1000 Скопје
Тел. 02/3295-335
Факс 02/3295-154

Дебар

Велко Влахович 146, 1250
Дебар
Тел. 046/831-148
Факс 046/831-005

Берово

Маршал Тито бб, 2330 Берово
Тел. 033/471-159
Факс 033/471-240

Делчево

Орце Николов бб, 2320 Делчево
Тел. 033/411-454
Факс 033/413-199

Битола

Борис Кидрич 3, 7000 Битола
Тел. 047/222-247
Факс 047/203-336

Кавадарци

Илинденска 1, 1430 Кавадарци
Тел. 043/410-065
Факс 043/412-108

Велес

Маршал Тито бб, 1400 Велес
Тел. 043/235-199
Факс 043/234-052

Кичево

Бул.Ослободување 9,
6250 Кичево
Тел. 045/221-347
Факс 045/221-489

Виница

Маршал Тито б, 2310 Виница
Тел. 033/363-133
Факс 033/361-388

Кочани

Маршал Тито 44, 2300 Кочани
Тел. 033/ 272-602
Факс 033/ 274-072

Гевгелија

Плоштад Слобода бб,
1480 Гевгелија
Тел. 034/210-015
Факс 034/211-863

Крушево

Илинденска бб, 7520 Крушево
Тел. 048/477-130
Факс 048/477-901

Гостивар

Илинденска 23,
1230 Гостивар
Тел. 042/215-404
Факс 042/213-172

Куманово

Октомвриска Револуција 53,
1300 Куманово
Тел. 031/437-582
Факс 031/437-581

Неготино

Јане Сандански 2,
1440 Неготино
Тел. 043/361-036
Факс 043/ 361-766

Свети Николе

Маршал Тито бб,
2220 Св. Николе
Тел. 032/443-944
Факс 032/443-477

Охрид

Кузман Јосифовски Питу бб,
6000 Охрид
Тел. 046/260-277
Факс 046/260-299

Струга

Маршал Тито 54,
6330 Струга
Тел. 046/781-801
Факс 046/781-365

Прилеп

Борка Талески 5, 7500 Прилеп
Тел. 048/420-856
Факс 048/420-857

Струмица

Ленинова 19, 2400 Струмица
Тел. 034/348-403
Факс 034/348-390

Пробиштип

Јаким Спиров 3,
2210 Пробиштип
Тел. 032/483-129
Факс 032/484-228

Тетово

Маршал Тито 32, 1200 Тетово
Тел. 044/332-664
Факс 044/331-646

Радовиш

22 Октомври бб,
2420 Радовиш
Тел. 032/635-512
Факс 032/ 635-283

Штип

Јосиф Ковачев 8, 2000 Штип
Тел. 032/393-266
Факс 032/391-034

Ресен

Маршал Тито бб, 7310 Ресен
Тел. 047/451-147
Факс 047/452-063

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ

НА СТОПАНСКА БАНКА АД, СКОПЈЕ

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи (стр. 4 до 74) на Стопанска банка АД, Скопје (во понатамошниот текст "Банката"), кои се состојат од билансот на состојба на ден 31 декември 2008 година и билансот на успех, извештајот за промени на акционерската главнина и извештајот за парични текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати белешки кон финансиските извештаи.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување. Оваа одговорност вклучува: дизајнирање, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали истото е резултат на измама или грешка, избирање и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во дадените околности.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања, да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување во финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици, ревизорот ја распредува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Банката со цел дизајнирање на ревизорски постапки коишто се соодветни на околностите, но не за цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Банката. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи на Банката ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Стопанска банка АД, - Скопје на ден 31 декември 2008 година, како и резултатите од работењето, промените на акционерската главнина и паричните текови за годината која што тогаш завршува во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Дилоит ДОО

Скопје, Македонија

20 февруари 2009 година

Лидија Нануш
Овластен ревизор

БИЛАНС НА УСПЕХ

Година што завршува на 31 декември 2008 (Во илјади денари)

	Белешка	2008	2007
Приходи по основ на камати	5	4,470,096	3,362,413
Расходи по основ на камати	5	1,897,036	1,194,464
Нето приходи од камата		2,573,060	2,167,949
Приходи од надомести и провизии	6	1,028,075	969,173
Расходи од надомести и провизии	6	(67,313)	(50,886)
Нето приходи од провизии и надомести		960,762	918,287
Приходи од дивиденди	7	15,423	7,892
Нето приходи од курсни разлики	8	200,701	111,976
Нето (расходи)/приходи од тргување	9	(22,319)	614
Останати приходи од дејноста	10	272,663	121,176
Загуба поради оштетување	11	(699,629)	(458,032)
Трошоци за вработените	12	(660,601)	(604,949)
Амортизација	13	(170,830)	(227,386)
Останати расходи од дејноста	14	(954,268)	(835,046)
Добивка пред оданочување		1,514,962	1,202,481
Данок на добивка	15	(165,475)	(11,587)
Нето добивка за годината		1,349,487	1,190,894

Белешките кон финансиските извештаи

претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Финансиските извештаи се одобрени од страна на раководството на Банката на 24 јануари 2009 година и ќе бидат предложени на усвојување од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Потпишано во име на Стопанска банка АД - Скопје:

Г-дин. Глигор Бишев
Прв генерален директор

Г-дин. Константинос Братос
Вршител на должност член на
Управен одбор

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

На 31 декември 2008 (Во илјади денари)

	Белешка	2008	2007
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	16	6,829,754	4,722,680
Благајнички и други квалификувани записи	17	2,538,177	5,232,175
Средства што се чуваат за тргување	18	258,350	253,301
Средства што се расположливи за продажба	19	123,834	123,123
Средства што се чуваат до достасување	20	3,605,052	3,838,602
Кредити на и побарувања од банки	21	2,136,445	5,443,514
Кредити на и побарувања од други комитенти	22	41,859,337	32,917,403
Останати побарувања	23	872,533	1,021,369
Недвижности дадени под закуп	24	86,427	110,334
Нематеријални средства, нето	25	180,466	109,857
Недвижности и опрема, нето	26	1,123,902	1,134,954
Одложени даночни средства	15	1,630	1,789
Вкупно средства		<u>59,615,907</u>	<u>54,909,101</u>
ОБВРСКИ И КАПИТАЛ			
ОБВРСКИ			
Депозити на банките	27	1,529,526	3,750,252
Депозити на други комитенти	28	47,263,584	43,280,889
Обврски по кредити	29	285,724	311,756
Субординирани обврски	30	2,783,597	1,224,606
Приоритетни акции	31	90,978	90,978
Останати обврски	32	564,974	584,254
Обврски за данок на добивка		49,054	2,747
Одложени даночни обврски	15	3,335	1,307
Резервации	33	109,236	94,904
Вкупно обврски		<u>52,680,008</u>	<u>49,341,693</u>
КАПИТАЛ			
Запишан капитал	34	3,511,242	3,511,242
Резерви	34	438,050	252,977
Задржана добивка		2,986,607	1,803,189
Вкупно капитал		<u>6,935,899</u>	<u>5,567,408</u>
Вкупно обврски и капитал		<u>59,615,907</u>	<u>54,909,101</u>
Потенцијални обврски	36	<u>11,951,513</u>	<u>10,562,658</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ НА АКЦИОНЕРСКАТА ГЛАВНИНА

Година што завршува на 31 декември 2008 (Во илјади денари)

	Запишан капитал	Ревапориз. резерви	Законска резерва	Останати резерви	Задржана добивка	Вкупно
Состојба, 1 јануари 2007	3,511,242	22,610	123,862	1,083	777,940	4,436,737
Издвојување за законски резерви			116,269		(116,269)	
Исплатени дивиденди					(71,986)	(71,986)
Пренос од ревапоризациони резерви во акумулирана добивка		(22,610)			22,610	
Ревапоризациони резерви од преоценување на сопственички хартии од вредност, намалено за одложен данок		11,763				11,763
Добивка за годината					1,190,894	1,190,894
Состојба, 31 декември 2007	<u>3,511,242</u>	<u>11,763</u>	<u>240,131</u>	<u>1,083</u>	<u>1,803,189</u>	<u>5,567,408</u>
Состојба, 1 јануари 2008	3,511,242	11,763	240,131	1,083	1,803,189	5,567,408
Издвојување за законски резерви			166,069		(166,069)	
Ревапоризациони резерви од преоценување на сопственички хартии од вредност, намалено за одложен данок		19,004				19,004
Добивка за годината					1,349,487	1,349,487
	<u>3,511,242</u>	<u>30,767</u>	<u>406,200</u>	<u>1,083</u>	<u>2,986,607</u>	<u>6,935,899</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

Година што завршува на 31 декември 2008 (Во илјади денари)

	2008	2007
Добивка пред оданочување	1,514,962	1,202,481
Усогласувања за:		
Амортизација на недвижности и опрема	111,278	149,700
Амортизација на недвижности дадени под закуп	3,075	3,919
Амортизација на нематеријални средства	56,477	73,767
Добивка од продажба на недвижности и опрема	(34,936)	(15,324)
Добивка од продажба на преземени средства по основ на ненаплатени побарувања	(47,262)	(26,189)
Приходи од камати	(4,470,096)	(3,362,413)
Расходи од камати	1,897,036	1,194,464
Нето расходи/(приходи) од тргување	22,319	(614)
Расходи/(приходи) од одложен данок	159	(1,789)
Загуби поради оштетување на финансиски средства, нето	603,958	411,621
Загуби поради оштетување на нефинансиски средства	95,671	46,411
Резервации за бенефиции за вработени	1,389	14,908
Резервации за судски постапки	-	3,200
Наплатени камати	4,434,159	3,309,409
Платени камати	(1,829,377)	(1,134,860)
Добивка од дејноста пред промените на деловната актива и пасива:	2,358,812	1,868,691
(Зголемување)/намалување на деловната актива:		
Набавка на финансиски инструменти за тргување	(5,049)	(102,325)
Кредити одобрени на камитенти	(9,535,805)	(11,732,446)
Останати побарувања	144,400	57,177
Нето одложени даночни средства и обврски	2,028	3,409
Зголемување/(намалување) на деловната пасива:		
Депозити на банки и финансиски институции	(2,220,726)	1,517,234
Депозити на клиенти	3,915,036	10,242,646
Останати обврски	(11,654)	140,248
Нето паричен тек (користен во)/генериран од основната дејност пред оданочување	(5,352,958)	1,994,634
Платени даноци на добивката	(119,009)	(8,527)
Нето паричен тек (користен во)/генериран од основната дејност	(5,471,967)	1,986,107

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ (продолжение)

Година што завршува на 31 декември 2008 (Во илјади денари)

	2008	2007
Паричен тек од инвестициона активност		
Набавка на недвижности и опрема	(128,554)	(127,244)
Набавка на нематеријални средства	(127,081)	(18,254)
Нето приливи од вложувања	219,740	499,403
Примени дивиденди	15,423	7,892
Приливи од продажба на недвижности и опрема	63,264	55,780
Приливи од продажба на недвижности дадени под закуп	10,008	39,446
Нето паричен тек од инвестициони активности	52,800	457,023
Паричен тек од финансиска активност		
Нето зголемување/(намапување) на обврските по кредити (вклучувајќи и субординиран долг)	1,532,959	(65,011)
Дивиденди платени на иматели на обични акции	-	(71,986)
Дивиденди платени на иматели на приоритетни акции	(7,785)	-
Нето паричен тек од/(користен во) финансиски активности	1,525,174	(136,997)
Нето (намапување)/зголемување на пари и парични еквиваленти	(3,893,993)	2,306,133
Пари и парични еквиваленти, почеток на годината	15,398,369	13,092,236
Пари и парични еквиваленти на крај на годината	11,504,376	15,398,369
Пари и парични еквиваленти на крај на годината:		
Пари и парични еквиваленти (Белешка 16)	6,829,754	4,722,680
Благајнички и други записи (Белешка 17)	2,538,177	5,232,175
Депозити во банки (Белешка 21)	2,136,445	5,443,514
	11,504,376	15,398,369

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ
членка на NBG групацијата
